

Welkom in de gemeente Echt-Susteren

Het Smalste Stukje Nederland

Beantwoording auditvragen
gemeente Echt-Susteren
September 2015

Er is een plek in Limburg waar je binnen een uurtje van België naar Duitsland wandelt. Daar, in het smalste stukje Nederland, ligt Echt-Susteren. Een gemeente omringd door buitenlandse grenzen. Echt-Susteren is een plek waar je de hectiek van vandaag de dag kunt ontvluchten en waar je kunt onthaasten. Waar je volop tijd en aandacht voor jezelf en voor elkaar kunt nemen. Waar je het goede leven in al haar facetten mag ervaren: goede infrastructuur, oude stadjes, pittoreske dorpjes, schitterende natuur, lekker eten, kunst en cultuur.

Voorwoord

Met gepaste trots presenteer ik het bidboek waarin onze gemeente haar aanbod en activiteiten toelicht om toegelaten te worden tot het internationale keurmerk Cittaslow, dat ontstaan is eind negentiger jaren. Is het toeval dat ik sinds 1995 de rustige delen van het jaar doorbreng in de streek waar Cittaslow zijn oorsprong vindt? In de Chiantistreek tussen de wijngaarden bij het riviertje de Pesa ervaar ik al meer dan twee decennia de kwaliteit van het langzame leven. Ik beschouw het dan ook als een voorrecht om datgene dat ik aan den lijve heb ondervonden in de bakermat van Cittaslow, nu te mogen introduceren in de gemeente waar ik mij voor inzet en die op Nederlandse schaal dezelfde potenties heeft als die prachtige 'Conca d'Oro' tussen Greve, Panzano en San Donato in Poggio.

Burgemeester Jos Hessels.

Begonnen vanuit slowfood als tegenbeweging voor fastfood, heeft Cittaslow zich inmiddels ontwikkeld tot een gerenommeerde beweging op het gebied van kwaliteit van leven in brede zin. Of het nu gaat om energie en milieu, infrastructuur en vervoer, ruimtelijke kwaliteit, agrarische-, ambachtelijke- en toeristische kwaliteiten, gastvrijheid, onderwijs of sociale cohesie: al deze aspecten spelen een belangrijke rol in de Cittaslow filosofie.

In deze tijd van drukte, hectiek en stress is het een waar genoegen om als gemeente te constateren dat je over de ingrediënten beschikt om tegenwicht aan dit snelle, vluchtige leven te bieden, door onthaasten, bezinnen en genieten als belangrijkste activiteiten uit te dragen. En dat voor zowel inwoners, bezoekers als bedrijven.

Echt-Susteren ziet zichzelf als een Europese gemeente. De oriëntatie op het buitenland is voor de gemeente haast een vanzelfsprekendheid. Met aan de westkant het Belgische Maaseik en aan de oostzijde de Duitse plaatsjes Waldfeucht en Selfkant heeft Echt-Susteren meer buitenlandse dan binnenlandse grenzen. Met een afstand van maar 4,8 kilometer tussen België en Duitsland is deze gemeente niet voor niets Het Smalste Stukje Nederland waar genieten en kwaliteit van leven hoog in het vaandel staan. Het buitenland is niet alleen letterlijk dichtbij, maar wordt in de praktijk ook daadwerkelijk benut, of het nu gaat om wonen, werken of vrije tijd.

Dit Europees handelen en denken is ontstaan vanuit de rijke historie die deze gemeente kent. Zo'n 10.000 jaar geleden was Echt al een aantrekkelijk gebied om permanent te verblijven. Vissers en jagers verzamelden hun voedsel in deze zowel waterrijke als ook dicht beboste omgeving. Rond 4.000 voor Christus vestigden zich de eerste landbouwculturen en vlak voor de jaartelling veroverden de Romeinen dit gebied en groeide uit tot een belangrijke handelsregio in Europa. Bijna letterlijk was deze regio het "hart van Europa".

Na deze periode van ongeveer 5 eeuwen waren het de Merovingers en de Franken die de heerschappij overnamen. De eerste geschreven geschiedenis van Echt stamt uit 950 na Christus en het wordt vermeld in de oudste authentieke akte van Nederland.

Aan het einde van de 13e eeuw ontwikkelde Echt zich tot stad met wallen, poorten, grachten en een eigen rechtspraak. Susteren (Suestra) verkreeg al in 1276 stadsrechten en oude benamingen van Nieuwstadt duiken voor het eerst op in 1277. Later ontving ook Nieuwstadt stadsrechten. Hiermee ontstaat het unieke feit dat deze plattelandsgemeente maar liefst drie steden binnen haar gemeentegrenzen kent.

Als u zich daarnaast realiseert dat onze Sint-Amelbergabasiliek te Susteren (in 2007 tot basiliek verklaard) het oudste gebedshuis van Nederland is en Edith Stein, die tot haar deportatie in 1942 in het Karmelietessenklooster in Echt verbleef, de jongste heilige is en daarbij ook nog eens patrones van Europa is, kunt u zich voorstellen dat onze gemeente een buitengewoon rijke en Europese historie heeft.

Ook heden ten dage is Echt-Susteren een gemeente die sterk grensoverschrijdend georiënteerd is. De gemeente is actief lid van het Europese samenwerkingsverband Neustadt in Europa. Een vriendschappelijk samenwerkingsverband met maar liefst 37 Europese plaatsen met de naam Nieuwstadt-Neustadt die elkaar allemaal in een van de "Nieuwsteden" treffen jaarlijks. Ook neemt Echt-Susteren deel aan de Kunigundenmarkt, een jaarlijkse adventmarkt in Neustadt an der Weinstrasse waarbij er ieder jaar een speciale Europese streekproductenmarkt wordt georganiseerd waar de gemeente samen met haar ondernemers haar eigen prachtige streekproducten presenteert.

Ook dicht bij huis is grensoverschrijdend denken een vanzelfsprekendheid geworden. Samen met de Belgische stad Maaseik en de Duitse grensplaatsjes Selfkant, Waldfeucht en Gangelt vormt Echt-Susteren het samenwerkingsverband Euromosa en komen de gemeenten regelmatig bij elkaar om niet alleen kennis en ervaringen uit te wisselen, maar ook om samen te bekijken hoe we grensoverschrijdend nog beter met elkaar kunnen samenwerken. Voor onze inwoners, bezoekers en bedrijven.

Verder bestaat er sinds 1971 de stedenband tussen de stad Maaseik, Duitse stad Wegberg en Echt. Doel van deze vriendschappelijke band is om scholen, culturele groepen, muziek- en sportverenigingen bij elkaar te brengen en met elkaar te verbinden.

Kortom: Echt-Susteren voelt, denkt en acteert Europees. De samenwerking met het buitenland past bij de gemeente en zit als het ware in de genen.

De gemeente kenmerkt zich verder door haar veelzijdige landschap. Groen en landelijk, zo is Echt-Susteren te typeren. Met maar liefst zes verschillende landschapstypen, welke zijn ontstaan door de Maas en de Rijn, is de gemeente ook op het gebied van natuur een veelzijdige en onderscheidende gemeente. Een interessante afwisseling van maas- en beekdalen, oude ontginningen en hoogterrassen kenmerkt het groene buitengebied van de gemeente. Niet alleen het behoud hiervan, maar ook het terugbrengen en accentueren van deze oorspronkelijke natuurtypen is iets waar de gemeente bijzonder veel waarde aan hecht.

Fietsen, wandelen en lekker uit eten zijn de belangrijkste activiteiten van toeristen en recreanten. Op dat gebied heeft Echt-Susteren veel te bieden met meer dan 250 kilometer fiets- en wandelpaden en de nodige sfeer-volle restaurants. Streekproducten kenmerken het specifieke karakter en met het Limburgs Kloostervarken (Livar), krachtig bier en kaas uit Nieuwstadt (Kruijens Kracht) en Limburgse vlaaien van de Echte bakker heeft de gemeente diverse kwalitatieve streekproducten die bekendheid genieten op Euregionale schaal. Het vrijetijdsaanbod kent verder een aantal campings, bed and breakfastaccommodaties, hotels, een modern bungalowpark, een golfbaan, recreatie-zwembaden en diverse grote speeltuinen, waaronder zelfs een compleet overdekte speeltuin.

Belangrijk voor de ontwikkelingsmogelijkheden van een gemeente is de bereikbaarheid. Met maar liefst twee treinstations, uitstekende verbindingen over de weg en het water is Echt-Susteren rijk bedeeld. Daarbovenop zijn er maar liefst zes vliegvelden binnen een uur rijden te bereiken.

Een andere belangrijke indicator voor de binding van inwoners binnen een gemeente is een actief verenigingsleven. Met meer dan 300 verenigingen mag Echt-Susteren trots zijn op een diversiteit aan verenigingen op het gebied van cultuur, carnaval, muziek en sport. Op deze manier wordt het gemeenschapsgevoel levend gehouden en versterkt. De gemeente ondersteunt dit niet alleen met subsidies, maar ook met de inzet van verenigingsondersteuners en het betrekken van verenigingen bij gemeentelijke projecten.

Met de aanvraag voor het keurmerk Cittaslow geeft onze gemeente het signaal af dat zij grote waarde hecht aan gastvrijheid, leefbaarheid en duurzaamheid. De rol die de gemeente daarbij graag op zich neemt, is die van initiator en verbinder. Samen met inwoners, bedrijven en vertegenwoordigende organisaties zal permanent gewerkt worden aan het in de praktijk brengen van bovengenoemde waarden die zo belangrijk zijn voor de kwaliteit van leven op de lange termijn. Want dat kan en wil de gemeente niet alleen.

Klimaatbeleid (Energie- en Milieu)

1

1.1 BESCHERMING VAN DE LUCHTKWALITEIT

- A. Wordt aan de wettelijke eisen van luchtkwaliteit voldaan?
 B. Op welke wijze is dit geborgd?
 C. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen boven de wettelijke normering?

A. De gemeente Echt-Susteren volgt de wettelijke normering en voldoet aan de landelijke normstelling ten aanzien van luchtkwaliteit.

B. Borging vindt plaats via actieve controle van bedrijven die onder de Wet milieubeheer vallen in het kader van luchtkwaliteit, stank en ammoniak.

C. Ja, de gemeente participeert in een pilot met K+ Adviesgroep over Goedkoper Duurzaam Wonen en stimuleert woningeigenaren hun woning te verduurzamen (en hiermee CO₂ uitstoot te reduceren). Voor het gemeentehuis is onlangs een rapport opgesteld met mogelijke energiebesparingen. De gemeente neemt samen met gemeenten uit Noord- en Midden-Limburg deel aan een project van de VNG over de stimulering van woningeigenaren om hun woning te verduurzamen en om regionaal een energieloket op te zetten. Met Midden-Limburgse gemeenten participeert onze gemeente in een werkgroep voor de uitwerking van Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) energie. Door een beperking van het energieverbruik wordt een directe bijdrage geleverd aan de beperking van de CO₂-uitstoot.

DUURZAAM Gemeente Echt-Susteren betaalt 8500 euro mee aan project

Proef met energiescans

door onze verslaggever

ECHT-SUSTEREN – Tweehonderd huishoudens in Echt-Susteren kunnen de komende maanden voor 35 euro een energiescan laten uitvoeren op hun woning. Het overige gedeelte van de kosten van de energiescan, die zo'n honderd euro kost, wordt betaald door de gemeente en de provincie.

De scans worden uitgevoerd door een bedrijf uit Echt-Susteren.

De gemeente betaalt voor bijna 8500 euro mee aan het project. „Het valt binnen de regels van het verstrekken van staatssteun. Daarnaast is het voor ons als gemeente een goede manier om voor inwoners de drempel te verlagen om te kijken of ze iets aan de duurzaamheid van hun woning willen en kunnen verbeteren. Vooral gelet op het grote aandeel inwoners dat een eigen woning bezit, is het voor ons een interessant project”, zo laat een

woordvoerder van de gemeente weten. Het bedrag dekt alleen maar de zogeheten energiescan die van een woning zal worden gemaakt. Een deskundige maakt foto's en noteert eventuele verbeterpunten. Op een website kunnen inwoners een overzicht vinden van lokale aannemers die eventuele aanpassingen aan een huis kunnen uitvoeren. De kosten van die aanpassingen zijn voor rekening van de huizenbezitter.

1.2 BESCHERMING VAN DE WATERKWALITEIT

- A. Wordt aan de wettelijke eisen van waterkwaliteit voldaan?
 B. Op welke wijze is dit geborgd?
 C. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen boven de wettelijke normering?

A. In 2010 is het Waterplan Echt-Susteren opgesteld met een daarbij horend uitvoeringsplan. In het kader hiervan is gewerkt aan het reduceren van rioolwateroverstorten middels het realiseren van rioolwaterberging in het riool en afkoppelen van verhard oppervlak. Alle percelen waar afvalwater wordt geproduceerd zijn aangesloten op de riolering of op een individuele zuiveringsvoorziening. De berging van water in het stedelijk gebied voldoet aan de normen. In de praktijk doen zich geen problemen voor behoudens neerslaggebeurtenissen die als noodweer kunnen worden geclassificeerd. Deze scenario's worden punt van onderzoek in het nieuw op te stellen gemeentelijk rioleringsplan om zodoende uiteindelijk toe te werken naar een klimaatbestendige gemeente.

- B.** Borging vindt op twee manieren plaats:
- De bergbezinkvoorzieningen en de nog bestaande riooloverstorten worden via een telemetriesysteem gemonitord.
  - Door planmatig beheer en onderhoud uit te voeren aan de gemeentelijke riolering.

C. Wanneer zich kansen voordoen, bijvoorbeeld bij integrale wegconstructies, wordt de rioolwaterberging verder vergroot en koppelen we bij voorkeur het verhard oppervlak af van de riolering. Doel hiervan is de overstorten zo vergaand te reduceren, dat we van helder naar schoon oppervlaktewater gaan en de doelstellingen van Kader Richtlijn Water (KRW) invullen.

1.3 DRINKWATERVERBRUIK PLAATSELIJKE BEVOLKING

A. Is het waterverbruik onder, boven of gelijk aan het landelijk gemiddelde?

B. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen om het drinkwaterverbruik te verminderen?

A. Het waterverbruik per inwoner in Echt-Susteren is bepaald op 143 liter/inw/dag. Dat is meer dan het landelijk gemiddelde waterverbruik van 120 liter/inw/dag in Nederland. Hierbij moet opgemerkt worden dat bijvoorbeeld "kapsalons aan huis" als een particuliere aansluiting gerekend zijn en dus de cijfers enigszins vertroebelen.

B. Middels aanvullende maatregelen levert de gemeente een bijdrage aan de bewustwording van de inwoners dat schoon en voldoende drinkwater een eerste levensbehoefte voor mens en dier is. In dit kader is de gemeente medeorganisator van de jaarlijkse "Big Jump" in de Maas, om aandacht te vragen voor een gezonde en schone Maas. Dit wil zeggen: Maaswater van goede kwaliteit voor mens en milieu, zonder bestrijdingsmiddelen, hormoonstoffen en microplastics. En ook Maasoevers zonder zwerf- en drijfvuil. Een schone Maas vol met vis en geschikt voor ons drinkwater. Binnen onze gemeentegrenzen liggen ook twee waterwingebieden, waarvan de winning Roosteren direct aan de Maas gelegen is. Tevens wordt in milieuvergunningen expliciet aandacht besteed aan bescherming van bodem en grondwater.

WATER

Big Jump in Maas bij Roosteren

door onze verslaggever

ROOSTEREN – Bij de Pater Sangersbrug aan de Maas in Roosteren worden zondagmiddag vijfhonderd deelnemers verwacht aan de grensoverschrijdende zogenoemde Big Jump. Op hetzelfde moment springen op tientallen plaatsen in heel Europa tienduizenden mensen tegelijkertijd in het water. Doel daarvan is een zo breed mogelijk publiek te betrekken bij het belang van schoon drinkwater.

1.4 GESCHEIDEN AFVALINZAMELING VAST HUISHOUDELIJK AFVAL

A. Wordt aan de wettelijke eisen van gescheiden afvalinzameling voldaan?

B. Op welke wijze is dit geborgd?

C. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen om het ontstaan van afval te voorkomen en extra scheiding te bevorderen?

A. Ja, wij voldoen aan de wettelijke eisen.

B. De gemeenteraad heeft in 2012 het nieuwe beleid voor het (gescheiden) inzamelen van huishoudelijk afval vastgesteld. Vervolgens heeft de gemeente contracten voor het gescheiden inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval afgesloten. Verder worden in 2015 maatregelen genomen om de hoeveelheid restafval te verminderen.

C. De gemeente kent de volgende aanvullende maatregelen om zwerfafval te voorkomen en extra scheiding te bevorderen:

- Verdere communicatie is uitgebreid door het gebruik van de DeAfval App. Deze digitale afvalservice is in de gemeente Echt-Susteren groots geïntroduceerd. De handige en gratis app is door inwoners goed ontvangen en wordt veelvuldig gebruikt.
- Voor de inzameling van grondstoffen zoals glas, blik, textiel, drankkartons, papier, verpakkingsmaterialen en GFT zijn voorzieningen in de gemeente gerealiseerd en worden deze uitgebreid.
- Er is extra aandacht voor preventie en bewustwording door middel van jaarlijkse zwerfvuilacties.

DeAfvalApp!

1.5 INDUSTRIËLE EN HUISHOUDELIJKE COMPOSTERING

- A.** Wordt het groenafval gecomposteerd of op een andere wijze milieuvriendelijk verwerkt; beantwoording splitsen in huishoudelijk afval (GFT) en verwerking overige bedrijfstakken.
- B.** Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of zijn maatschappelijke initiatieven tot verwerking van groenafval?

A. Ja, het groenafval, het huishoudelijk afval incl. het GFT afval wordt structureel opgehaald en verwerkt.

B. De gemeente zamelt in het najaar blad van particulieren in en laat dit composteren.

1.6 ZUIVERING VAN HET AFVALWATER

- A.** Wordt aan de wettelijke eisen van zuivering van het afvalwater voldaan en percentage aangesloten percelen met meer dan 2.000 inwonerequivalenten op het rioolstelsel?
- B.** Op welke wijze is dit geborgd?
- C.** Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen om het ontstaan van afvalwater te reduceren en milieuverantwoord af te voeren (bijvoorbeeld gescheiden rioolstelsel, gebruik regenwater etc.).

A. Ja, rioolwater wordt afgevoerd naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie in Susteren. Alle percelen in Echt-Susteren waar afvalwater geproduceerd wordt, zijn aangesloten op de (druk)riolering of op een van de negen individuele zuiveringsinstallaties (IBA's).

B. De zuiveringsinstallatie is in eigendom, beheer en onderhoud van/bij het waterschap; de uitvoerende partij hierin is het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL). Het effluent wordt gemonitord en bemonsterd door het waterschap. Ook de IBA's worden door het waterschap onderhouden en gemonitord. Toezicht en handhaving van de inrichtingen wordt uitgevoerd door de afdeling Omgevingsdienst van Servicecentrum MER.

C. Bij nieuwbouw en herinrichting van gebieden wordt hemelwater waar mogelijk lokaal geïnfiltreerd. Als dit niet mogelijk is, wordt hemelwater gescheiden ingezameld en op een centrale plek in de bodem geïnfiltreerd via wadi's of infiltratieriolen. Alleen als het niet anders kan, wordt hemelwater via een (verbeterd) gescheiden systeem geloosd op het oppervlaktewater.

1.7 ENERGIEBESPARING BIJ OVERHEIDSGEBOUWEN EN INSTALLATIES

A. Is er een gemeentelijk plan voor energiebesparing en het gebruik van groene stroom?

B. Wat zijn de doelstellingen voor het verminderen van energieverbruik en op welke wijze is dit de afgelopen drie jaar verminderd?

A. De gemeente wil haar inwoners stimuleren om duurzamer om te gaan met energie en waar mogelijk gebruik te maken van duurzame energieopwekking. Voor de eigen organisatie en de gemeentelijke gebouwen neemt de gemeente hier een voorbeeldfunctie in. Om dit te bereiken lopen de volgende projecten:

- Onderzoek voor het optimaliseren van het energieverbruik van het gemeentehuis;
- (Deels) vervangen bestaande verlichting door LED bij openbare verlichting;
- Zonnepanelen op gemeentehuis (voorbeeldfunctie);
- Zonnepanelen op clubhuizen verenigingsaccommodaties met gebruikmaking van provinciale subsidie;
- Bij gerenoveerde/nieuwe gemeenschapshuizen (gemeentelijk eigendom) is rekening gehouden met de laatste eisen van het bouwbesluit ten aanzien van duurzaamheid, ook zijn zonnepanelen toegepast;
- De gemeente beschikt over vier E-laadpunten voor elektrische auto's. Verder wordt onderzocht of hier een vervolg aan wordt gegeven.
- De gemeente streeft naar een duurzamer energieverbruik/opwekking binnen de gemeente. Met het oog hierop neemt de gemeente deel aan verschillende regionale overleggen om hier stappen in te maken:
  - a. Midden-Limburgse gemeenten werken onder de vlag van netwerkorganisatie Samenwerking Midden Limburg aan een regionale energievisie (POL uitwerking energie). In dit kader wordt alle besparingspotentieel en alle opwekkingspotentieel in beeld gebracht in een kanskaart. Iedere gemeente beslist vervolgens zelf van welke mogelijkheden gebruik kan worden gemaakt.
  - b. Deelname aan project Regionale energiealliantie Noord- en Midden-Limburg. Doel is stimulans verduurzaming particuliere koopwoningen. Middel om dit te bereiken is oprichten van een energieloket en een energiealliantie.
- De gemeente stimuleert het energiebewustzijn van haar inwoners en neemt deel aan een pilot voor het verduurzamen van koopwoningen. Deelnemers aan de pilot van Adviesbureau K+ krijgen een energie-scan en een advies op maat voor de verduurzaming van hun particuliere woningen. De gemeente en provincie subsidiëren samen 2/3e deel, de inwoner betaalt 1/3e deel van de kosten.

B. Doel van deze projecten is dat wij een bijdrage leveren aan het verminderen van de CO₂ uitstoot. Doel is ook bewustwording van het energiegebruik bij ons zelf en onze burgers. Verder zie 1.7 a.

DUURZAAM Subsidie van Echt-Susteren

Zonnepanelen op gebouwen voetbalclubs

door Hanneke Drohm

ECHT-SUSTEREN - Voetbalclubs SC Susteren uit Susteren en Conventus '03 uit Maria Hoop/Koningsbosch krijgen - als het aan het college van Echt-Susteren ligt - subsidie voor het plaatsen van zonnepanelen op hun clubgebouw.

SC Susteren komt in aanmerking voor een bedrag van bijna 15.000 euro, Conventus voor ruim 6.000 euro. In beide gevallen gaat het om een kwart van de totale investering die de clubs willen doen om hun accommodaties duurzamer te maken. De gemeenteraad van Echt-Susteren moet nog haar goedkeuring geven aan de subsidieverstrekking. Daarnaast moet de

raad ook besluiten of gemeenschapshuizen De Annendaal in Maria Hoop en Oos Heem in Koningsbosch geld dat eigenlijk bedoeld is voor het plaatsen van airco's, mogen gebruiken om zonnepanelen op het dak te leggen en om de gebruiksmogelijkheden van de gebouwen te verbeteren. De beheerstichtingen vinden dat een airco in de dagbestedingsruimten voldoende is. Met de zonnepanelen willen ze hun elektriciteitsgebruik terugbrengen tot nul. B en W juichen de andere manier van besteding van het krediet toe, omdat door zonnepanelen de kosten voor elektriciteit verminderen, en daarmee ook het exploitatierisico van de gemeenschapshuizen afneemt.

1.8 ENERGIEPRODUCTIE DOOR OVERHEID UIT HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN

- A. *Op welke wijze is de gemeente betrokken bij de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energie?*
- B. *Welk percentage van het totale energieverbruik in de gemeente bestaat uit de toepassing van hernieuwbare energie (gebruik hiervoor ook de Klimaatmonitor)?*

A.

- Windenergie: wij nemen deel aan een provinciaal overleg waarin locaties in de Provincie Limburg worden verkend voor het plaatsen van windmolens. De Limburgse opgave uit het Nationaal Energieakkoord is om 35 windmolens in de Provincie Limburg te realiseren.
- Zonne-energie: voor ons aandeel in zonnepanelen, verwijzen wij naar de reactie op vraag 1.7.

B. In de Klimaatmonitor staat aangegeven dat het exacte percentage voor de gemeente Echt-Susteren onbekend is, omdat niet alle duurzame energie-installaties 100% in beeld zijn.

1.9 VERBETERING UITERLIJK AANZIEN GEMEENTE EN VERMINDERING GELUIDSOVERLAST

- A. *Heeft de gemeente een ruimtelijk beleid om het uiterlijk aanzien te beschermen en de kwaliteit van de omgeving te verbeteren?*
- B. *Wordt aan de wettelijke eisen voor saneren verkeerslawaaï en verminderen geluidsoverlast voldaan?*
- C. *Op welke wijze is de uitvoering van vragen a. en b. geborgd?*
- D. *Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen boven de wettelijke normering?*

A. Ja, de gemeente heeft in de Structuurvisie Echt-Susteren 2012–2025, ‘Ontwikkelen met kwaliteit’ het gemeentelijk kwaliteitsmenu opgenomen dat tot doel heeft om alle nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied landschappelijk in te passen. Bij bepaalde ontwikkelingen dient tevens een extra kwaliteitsbijdrage aan het landschap (in natura of een geldelijke bijdrage in het kwaliteitsfonds) geleverd te worden. Met de initiatiefnemer wordt een privaatrechtelijke overeenkomst afgesloten waarin de afspraken zijn vastgelegd met betrekking tot de realisatie van de inpassing/kwaliteitsverbetering en de instandhouding hiervan. Daarnaast heeft de gemeente een Welstandsnota.

B. Ja, er wordt aan de wettelijke eisen voldaan.

C. Er wordt gebruik gemaakt van de landelijke subsidies voor de uitvoering van saneringsprogramma’s. Bij ruimtelijke plannen/ontwikkelingen wordt getoetst aan de normstelling uit de Wet geluidhinder. Daarnaast heeft de gemeente geluidsreducerend asfalt toegepast bij nieuwe reconstructies in de kern Echt (Bosstraat en Peijerstraat). De Provincie Limburg heeft dit jaar geluidsreducerend asfalt toegepast binnen de bebouwde kom van Koningsbosch (reconstructie N572 Koningsbosch).

D. De gemeente Echt-Susteren volgt de wettelijke normering. Daarnaast heeft de gemeente aanvullend reclamebeleid vastgesteld.

1.10 VERMINDEREN UITSTRALING VERLICHTING IN DE OPENBARE RUIMTE

A. Heeft de gemeente beleid om het uiterlijk aanzien van de openbare ruimte te beschermen tegen overbodige verlichting (reclame, dimbare openbare verlichting, gebruik LED-lampen e.d.)?

B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen op dit terrein?

A. De gemeente heeft beleid om het aanzien van de openbare ruimte bij duisternis te beschermen. Met name in het buitengebied is donkerheid van belang voor het dierlijke nachtelijke leven en daarom is de gemeente terughoudend met het verlichten van wegen in het buitengebied. In het buitengebied wordt LED-verlichting met een laag vermogen toegepast zodat dimmen niet rendabel is.

Binnen de bebouwde kom plaatst de gemeente alleen openbare verlichting met LED lichtbronnen die in principe in de nachtelijke uren gedimd worden zodat toch energie wordt bespaard. De gemeente hanteert het motto: Licht waar het moet, donker waar het kan.

B. In principe wordt in het buitengebied geen openbare verlichting meer bijgeplaatst. Daar waar vanuit verkeers- en/of sociale veiligheid om signalering gevraagd wordt, gebeurt dit middels oriëntatieverlichting. In het buitengebied zijn dit, in het kader van de sociale veiligheid, in principe de fietspaden die op een school-thuisroute liggen. Om het zogenaamde strooilicht voor de flora en fauna tot een minimum te beperken worden geen conventionele lichtbronnen meer toegepast en alleen maar LED-lichtbronnen. In deze oriëntatieverlichting worden lampen met een laag vermogen toegepast zodat dimmen hier niet rendabel is.

Het jaarlijkse budget voor het aanpassen van de openbare verlichting wordt hoofdzakelijk besteed aan het zogenaamde "verleden" van conventionele lichtbronnen. In principe komen hiervoor in eerste instantie armaturen in aanmerking die ouder zijn dan 20 jaar. Dit gebeurt hoofdzakelijk binnen de bebouwde kommen van de kernen en op alle lichtmasten die om een of andere reden ook worden vervangen. Hier worden alleen nog maar dimbare LED-lampen toegepast. De gemeente heeft reeds alle energie-opslurpende HPL en TLEM-lampen en een groot deel van de SOX-lampen vervangen.

De komende jaren worden de laatste SOX-lampen vervangen en daarna gaat de gemeente zich toeleggen op het vervangen van de SON 70 Watt en SON 100 W. lampen. Alle lichtmasten worden voorzien van dimbare LED-verlichting waardoor er energie wordt bespaard en in de nachtelijke uren toch een gelijkmatig verlichtingsniveau in de straten is. Dit komt met name de sociale veiligheid ten goede.

1.11 ELECTRICITEITSVERBRUIK VAN INWONERS

A. Is het elektriciteitsverbruik onder, boven of gelijk aan het landelijk gemiddelde?

B. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen om het elektriciteitsverbruik te verminderen?

A. Het gemiddelde elektriciteitsverbruik per woning is de laatste jaren licht gedaald. Het aantal woningen met een geregistreerd energielabel neemt nog steeds toe (22,6% van het totale woningbestand). Gemiddeld hebben de woningen in Echt-Susteren een energielabel D en energie-index van 1,69. Dat is iets beter dan het landelijk gemiddelde (energie-index 1,76). Het elektriciteitsverbruik van bedrijven neemt in Echt-Susteren toe. Het is onbekend waardoor deze stijging wordt veroorzaakt (bron: Monitoringsoverzicht Echt-Susteren 2015, gebaseerd op de klimaatmonitor).

B. Echt-Susteren heeft in de Structuurvisie 'Ontwikkelen met kwaliteit' een paragraaf over duurzaamheid opgenomen. In Echt-Susteren willen we een veilige woon- en leefomgeving (o.a. voorkomen fijnstof langs A2, kernen). Wij willen innovatief zijn en duurzaam waar het kan. Wij houden rekening met het Bouwbesluit 2012 waarin strengere regels zijn opgenomen voor energiezuinig en duurzaam bouwen. Windturbines zijn afweegbaar wanneer deze aansluiten bij een vlak- of lijnopstelling. Verder nemen we deel aan de projectgroep "Regionale energiealliantie Noord- en Midden-Limburg" die samen een energieloket en een energiealliantie oprichten met als doel mensen bewust te maken van de mogelijkheden voor het verduurzamen van particuliere koopwoningen. Voorts wordt verwezen naar de pilot Energiescan (zie vraag 1.7).

1.12 BESCHERMING VAN DE BIODIVERSITEIT

- A. heeft de gemeente beleid om de biodiversiteit te bevorderen en te beschermen (maaibeleid, inrichtingsmaatregelen e.d.)?
- b. Welke activiteiten worden in de gemeente uitgevoerd ter bevordering en bescherming van de bio-diversiteit?

A. In de Groenvisie, die in de zomer van 2015 wordt afgerond, is biodiversiteit een belangrijk thema. Ook bij de uitvoering van het groenbeheer wordt terdege rekening gehouden met de specifieke situatie. Binnen de mogelijkheden wordt rekening gehouden met bijvoorbeeld het moment van maaien en met de wijze van uitvoeren (verschralen of verrijken). Het beheer is mede ingericht op basis van een recente natuurwaarde-inventarisatie en is voornamelijk gericht op de bescherming van wettelijk beschermde soorten.

B. In het Beheerplan 'Bos- en natuurterreinen 2014' is een inventarisatie gemaakt. Naar aanleiding hiervan is een functionele indeling uitgewerkt. De bossen zijn ingedeeld in de volgende hoofdfuncties: natuurbos, productiebos, recreatiebos en landschappelijk bos. Gericht op de functievervulling wordt het specifieke beheer ingericht. Hierdoor ontstaat variatie in het gemeentelijke bosbezit.

Vanaf 2015 wordt het gebied Marissen-Kranenbroek bij Peij beheerd door begrazing met een gescheperde schaapskudde. Dit beheer volgt op een omvormingsplan dat onlangs is uitgevoerd samen met Stichting Limburgs Landschap en met subsidie van de Provincie Limburg. Het omvormingsplan was gebaseerd op het herstellen van oude veedreven in het gebied, het zichtbaar maken van een verland ven, de bestrijding van exoten en het bevorderen van de structuurvariatie en soortenrijkdom van het gebied. Om te voorkomen dat het gebied weer snel dichtgroeit met ongewenste soorten (exoten, braam, etc), wordt de komende vijf jaar door middel van begrazing getracht de omvorming van de vegetatie naar gebieden met heide- en schraalgrasland te bewerkstelligen. Samen met Stichting Limburgs landschap wordt gekeken of het mogelijk is de oude landschapsstructuur verder te herstellen. In verband hiermee is het gewenst om thans braakliggende percelen om te vormen naar vormen van kleinschalige landbouw.

1.13 OPTIONELE EN AANVULLENDE EISEN

Bij deze vraag aangeven wat de gemeentelijke visie en identiteit zijn op de onderwerpen uit dit hoofdstuk. Hier ook een toelichting geven op de identiteit die de gemeenschap op dit onderdeel van de vragenlijst heeft. Indien sprake is van een verschil in identiteit tussen de verschillende gemeenschappen in de gemeente, dit hier ook toelichten.

De gemeente Echt-Susteren heeft als uitgestrekte plattelandsgemeente een leidende taak in de regio om de groene long in het midden van Limburg in stand te houden en waar mogelijk te versterken. De gemeente draagt dit actief uit door middelen en menskracht beschikbaar te stellen. We grijpen elke kans aan om de natuur in dit sterk verstedelijkte, grensoverschrijdende gebied in stand te houden. Bijzonder in deze is dat de gemeente eigenaar is van ruim 1000 ha grond, waardoor er een grote mate van controle is over de bestemming hiervan. Daarnaast worden alle gemeentelijke gebouwen en renovaties, mogelijk gemaakt dankzij subsidie van de gemeente, voorzien van zonnepanelen en andere bereikbaarheids- en duurzaamheidsvoorzieningen. Duurzaamheid staat bij ons hoog in het vaandel. Dit stimuleren we middels beleid, maar ook door "duurzame" projecten te ondersteunen. Ook de gemeenteraad zet zich hier voor in. De gemeenteraad heeft een speciale werkgroep Duurzaamheid & Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) ingesteld, waar in de gemeenteraad vertegenwoordigde politieke partijen enthousiast aan deelnemen. Deze raads werkgroep organiseert op 3 september 2015 een raadsconferentie voor de gemeenteraad en de raadscommissies over duurzaamheid en MVO.

Infrastructuur, vervoer en medische voorzieningen

2

2.1 LANGZAAM VERKEERSROUTES OPENBARE GEBOUWEN

- A. Heeft de gemeente beleid om de verkeersveiligheid van kwetsbare deelnemers te verbeteren (fietspaden, school-thuisroutes e.d.)
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen op dit terrein?

A. Ja, het beleid om de verkeersveiligheid te verbeteren is in het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan opgenomen. In dit plan wordt extra aandacht besteed aan de meest kwetsbare verkeersdeelnemers.

B. De gemeente heeft een verkeersveiligheidsconvenant afgesloten met alle basisscholen en het voortgezet onderwijs. De school-thuisroutes zijn een onderdeel van deze samenwerking. Verder heeft de gemeente het netwerk van fietsverbindingen uitgebreid en werkt met hogere overheden samen om de veiligheid van het fietsnetwerk te verbeteren. Om de toegankelijkheid van de openbare ruimte voor ouderen te waarborgen en om de veiligheid van deze groep verkeersdeelnemers te verbeteren werkt de gemeente samen met maatschappelijke partners in een participatieplatform. Onder andere via dit platform kunnen inwoners rechtstreeks hun vragen bij de gemeente neerleggen. Dit is een van de voorbeelden waar de gemeente rechtstreeks contact met inwoners inzet om de leefbaarheid van de gemeente te verbeteren. Inwoners kunnen gebruik maken van de "Buiten Beter app" om onveilige situaties te melden. De openbare gebouwen zijn bewegwijzerd.

2.2 LENGTE (IN KM) VAN DE GEREALISEERDE GEMEENTELIJKE FIETSPADEN OP HET TOTAAL AANTAL KM GEMEENTELIJKE WEGEN

- A. Hoeveel procent van alle wegen in de gemeente is fietspad?

A. In de gemeente Echt-Susteren bestaat 10% van de verharde wegen uit fietspaden. Veelal zijn het vrijliggende fietspaden, soms echter ook aanliggend. Een speerpunt van de gemeente is om de diverse kernen met elkaar te verbinden door de aanleg van een veilig fietspad. Verder zijn de onverharde wegen ook prima met de fiets te gebruiken.

2.3 FIETSENSTALLING BIJ OP-/OVERSTAPPUNTEN

- A. Heeft de gemeente beleid op het terrein van het stallen van fietsen?
B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om het stallen van fietsen te reguleren?

A. Op die plaatsen waar fietsen gestald worden, zoals in het winkelgebied, wordt gezorgd voor voldoende stallingsmogelijkheden. Op gezette tijden worden deze stallingsmogelijkheden geëvalueerd en indien nodig aangepast. Omdat er geen stallingsproblemen zijn, is aanvullend beleid niet nodig.

B. Bij de treinstations Echt en Susteren zijn, behalve een ruime onbewaakte fietsenstalling, ook fietskluizen aanwezig. Bij diverse bushaltes zijn mogelijkheden voor fietsparkeren.

VERVOER Veel klachten na wijziging februari Buurtbus Koningsbosch- Maria Hoop komt terug

door onze verslaggever

KONINGSBOSCH - De oude buurtbuslijn 192, die onder meer Maria Hoop met Koningsbosch verbond, wordt in ere hersteld. Veolia heeft daartoe besloten omdat na een wijziging in de dienstregeling veel klachten binnen waren gekomen. Op 22 februari werd de wijziging doorgevoerd. Lijn 192 reed vanaf die dag van Echterbosch naar Maria Hoop, Pey, Echt en Roosteren en deed Koningsbosch niet meer aan. Daar stopte voortaan de grote bus van lijn 80. „Uiteindelijk bleek dat er veel klachten waren”, vertelt wethouder Jac Dijcks van de gemeente Echt-Susteren. „Bezoek aan de huisarts in Koningsbosch of

aan het bejaardentehuis werd een stuk moeilijker. Ook de aansluiting met de trein werd regelmatig gemist. In overleg met Veolia is nu besloten de buurtbus weer de oude route te laten rijden.”

De wijziging heeft wel tot gevolg dat lijn 80 niet meer verder rijdt dan de halte bij het asielzoekerscentrum in Pey. Daar stopte voorheen een buurtbus, maar daardoor konden vaak niet alle wachtenden mee. Doordat er nu wel een grote stadsbus blijft stoppen, blijft dat probleem opgelost. De buurtbusverbinding tussen Echt en Roosteren vervalt, maar daarvan maakten volgens Veolia sinds februari weinig mensen gebruik. De wijzigingen gaan op 3 mei in.

2.4 BELEID ALTERNATIEF VERVOER INWONERS

- A. Heeft de gemeente beleid om het alternatief vervoer van inwoners te stimuleren?
B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen op het terrein van mobiliteitsmanagement?

A. Ja, het beleid om het alternatief vervoer te stimuleren maakt onderdeel uit van het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan.

B. De gemeente heeft de volgende maatregelen op het gebied van mobiliteitsmanagement getroffen:

- De gemeente faciliteert en stimuleert het gebruik van de buurtbus.
- De gemeente heeft de toegankelijkheid van de bushaltes verbeterd en stimuleert hiermee het gebruik van het openbaar vervoer.
- De gemeente heeft de openbare ruimte rondom de stationsgebieden verbeterd en het aantal auto- en fietsparkeerplaatsen bij de stations uitgebreid en stimuleert hiermee het gebruik van het openbaar vervoer.
- De gemeente heeft de openbare ruimte rondom het winkelcentrum verbeterd en het aantal fietsparkeerplaatsen uitgebreid en stimuleert hiermee het gebruik van de fiets.
- De gemeente heeft het netwerk van fietsverbindingen uitgebreid en stimuleert hiermee het gebruik van de fiets.
- De gemeente heeft carpoolplaatsen aangelegd en stimuleert daarmee het beter benutten van auto's.
- De gemeente Echt-Susteren beschikt over maar liefst twee treinstations; in Echt en Susteren. Voor een groene en landelijke gemeente als Echt-Susteren is dit zeker uniek te noemen. Bij beide stations is recent een P+R terrein aangelegd. De aanwezigheid van de stations is van wezenlijk belang voor de bereikbaarheid voor inwoners van onze regio.
- De gemeente stelt samen met gemeenten uit de regio beleid voor elektrisch rijden op.

Daarnaast stimuleert de gemeente haar eigen medewerkers om alternatieve vervoersmiddelen te gebruiken voor woon-werkverkeer. De medewerkers kunnen gebruik maken van een fietsplan, krijgen een OV-vergoeding en krijgen geen reiskostenvergoeding wanneer ze op minder dan vijf km afstand van hun werkplek wonen.

2.5 VERMINDEREN VAN ARCHITECTONISCHE BELEMMERINGEN

- A. Heeft de gemeente een beleid gericht op toegankelijkheid van openbare en semi-openbare gebouwen?
- B. Heeft de gemeente een beleid gericht op het wegnemen van architectonische belemmeringen ten aanzien van duurzaam bouw (passiefhuis-concept)?
- C. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om binnen de grenzen van de Nederlandse wetgeving deze architectonische belemmeringen te voorkomen?

A. Toegankelijkheid (zowel fysieke als psychologische toegankelijkheid) van openbare en semi-openbare gebouwen is een belangrijk onderwerp in het gemeentelijk beleid Sociaal Domein (zorg en ondersteuning, jeugdhulp en participatiewetgeving). Dit beleid is vastgelegd in meerdere documenten, zoals de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsdocumenten Wmo en Jeugd, het door de gemeenteraad vastgestelde strategisch accommodatiebeleid, en de raadsbesluiten om te komen tot een upgrade van gemeenschapshuizen en andere gemeenschapsvoorzieningen.

B. Het passiefhuis-concept is op basis van het vigerende Bouwbesluit en onze Bestemmingsplannen mogelijk.

C. Buiten de hierboven genomen maatregelen heeft de gemeente geen aanvullende maatregelen getroffen.

2.6 ONDERSTEUNEN GEZINSLEVEN EN ZWANGERSCHAP

- A. Wordt aan de wettelijke eisen op het terrein van Jeugd en Gezin voldaan?
- B. Op welke wijze is dit geborgd?
- C. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen boven de wettelijke normering?

A. Ja, de gemeente heeft beleid opgesteld (vastgelegd in de Verordening Jeugdhulp 2015) passend binnen de kaders van de nieuwe Jeugdwet.

B. De gemeente Echt-Susteren beschikt over een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). In eerste aanzet richtte het CJG zich met name op vragen van ouders over de opvoeding, het opgroeien of de gezondheid van hun kind(eren) en lichte opvoedingsondersteuning. Bij de invoering van de nieuwe Jeugdwet per 1/1/2015 worden alle vragen rondom opgroeien en opvoeden van kinderen en ook jeugdhulpvragen van ouders/verzorgers en hun kind(eren) door het CJG opgepakt. Daarmee is de taak van het CJG verbreed naar: eenvoudige opvoed- en opgroeivragen, complexe opvoed- en opgroeivragen, psychische en psychiatrische problematiek, bij vragen die voortkomen uit een beperking of chronische ziekte, aanvragen PGB en doorverwijzing naar gespecialiseerde hulp. De CJG-teams werken lokaal en kunnen afhankelijk van de hulpvraag zonnig de ondersteuning opschalen naar regionaal, boven-regionaal en landelijk niveau. Medewerkers van de CJG-teams voldoen aan de wettelijke kaders.

C. Door de invoering van de nieuwe Jeugdwet worden zowel de informatie- en adviestaken en lichte opvoedingsondersteuning uitgevoerd door het CJG alsmede de complexe opvoed- en opgroevragen goed belegd. Echt-Susteren heeft in samenwerking met de regio Midden-Limburg hiertoe beleid ontwikkeld.

2.7 EFFECTIEVE TOEGANG TOT MEDISCHE DIENSTEN

A. Heeft de gemeente beleid om de aanwezigheid en toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg mogelijk te maken?

B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen?

A. Ja, de gemeente bevordert de samenwerking van eerstelijnsvoorzieningen in de kernen van de gemeente. Het vestigingsbeleid is erop gericht dat onder andere huisartsen zich in de kernen kunnen vestigen. Een recent voorbeeld is de totstandbrenging van een Gezondheidscentrum in de kern Susteren, waar diverse disciplines onderdak hebben gevonden (huisartsen, apotheek, fysiotherapie, jeugd-GGZ, podotherapie, sociaal wijkteam). Met de belangrijkste ketenpartners in het sociale domein zijn contractuele afspraken gemaakt die erop toezien dat de functionarissen vooral kerngericht werken (spreekuurfunctie in de kern, huisbezoeken). Hier kunnen genoemd worden de organisaties Maatschappelijk Werk, MEE, GGZ, Menswel en Centrum voor Jeugd en Gezin.

B. De gemeenteraad van Echt-Susteren heeft besloten in het sociale domein in te zetten op het werken met sociale wijkteams. Deze teams zijn -ook fysiek gevestigd in de kernen van de gemeente, en dragen zorg voor de toeleiding naar maatwerkvoorzieningen en eerste- en tweedelijns zorg. Tevens heeft de gemeente t.b.v. inwoners met een minimuminkomen (tot 110% van de bijstandsnorm) collectieve ziektekostenverzekeringen afgesloten.

2.8 DUURZAME DISTRIBUTIE VAN GOEDEREN IN BEBOUWDE KOM

A. Heeft de gemeente beleid om de verkeersstromen en bevoorrading van bedrijven in het centrum te reguleren?

B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen?

A. Ja, het beleid om de verkeersstromen in het centrum te reguleren is in het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan opgenomen.

B. De gemeente heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Er is een parkeerroutesysteem voor het winkelcentrum aangelegd, waarmee het verkeer wordt gereguleerd.
- Het winkelcentrum Echt is middels een dynamisch systeem afgesloten voor autoverkeer. Hierdoor worden de verkeersstromen en de bevoorrading van het centrum gereguleerd.
- Er zijn blauwe zones aangelegd om de parkeer capaciteit uit te breiden, om zoekverkeer te voorkomen en het verkeer daarmee te reguleren.
- De gemeente heeft de verbetering van de bewegwijzering op de A2 en A73 voor de bedrijventerreinen in opdracht gegeven. Hierdoor wordt het logistieke proces van en naar de bedrijventerreinen gereguleerd en verbetert de verkeersveiligheid en duurzaamheid.

2.9 PERCENTAGE INWONERS DAT IN EEN ANDERE GEMEENTE WERKT

A. Welk percentage van alle inwoners (let op: niet de beroepsbevolking hanteren) werkt buiten de gemeente?

B. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen om het werken binnen de gemeente te stimuleren?

A. Hierover zijn op dit moment geen cijfers bekend. Wel kan gezegd worden dat er binnen onze gemeente circa 10.000 banen zijn.

B. De gemeente zet sterk in op het aantrekken van nieuwe en het behoud van bestaande bedrijven via contacten met bedrijven en makelaars. De vestiging van een nieuw distributiecentrum van Action in de gemeente Echt-Susteren heeft gezorgd voor een enorme impuls voor de werkgelegenheid in de regio. Ook VDL Nedcar in Born en Chemelot in Geleen leveren hieraan een belangrijke bijdrage. Tevens neemt onze gemeente deel aan OML (Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg) met als doel de bedrijvigheid te bevorderen en werkgelegenheid te stimuleren. OML ontwikkelt nieuwe bedrijventerreinen en verkoopt bedrijfskavels op deze terreinen.

Daarnaast fungeert zij als hét aanspreekpunt voor bedrijven die zich willen vestigen op één van de vele bedrijventerreinen in Midden-Limburg.

Verder neemt onze gemeente deel in het samenwerkingsverband Keyport 2020. Keyport 2020 is de samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs (triple helix), een manier van werken om de economische structuur in en voor de regio te versterken. Keyport 2020 bundelt en regisseert de krachten van ondernemers, overheid, onderwijs en kennisinstellingen en fungeert als de centrale visie waarin de drie partijen zich herkennen.

Keyport 2020 is de samenwerking tussen de zeven Midden-Limburgse gemeenten, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Weert, de Brabantse gemeente Cranendonck, ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen. Deze partijen slaan de handen ineen om de economische structuur van de regio duurzaam te versterken en het vestigingsklimaat te verbeteren onder één noemer: Keyport 2020.

De gemeente hecht veel belang en draagt met name haar steentje bij aan het realiseren van (nieuwe) werkgelegenheid in de regio.

2.10 OPTIONELE EN AANVULLENDE EISEN

Bij deze vraag aangeven wat de gemeentelijke visie en identiteit zijn op de onderwerpen uit dit hoofdstuk. Hier ook een toelichting geven op de identiteit die de gemeenschap op dit onderdeel van de vragenlijst heeft. Indien sprake is van een verschil in identiteit tussen de verschillende gemeenschappen in de gemeente, dit hier ook toelichten.

In het kader van ons kleine kernenbeleid en de recent geformuleerde transformatiegedachte kiest de gemeente er voor om dicht bij haar inwoners in de kernen en wijken actief te zijn. Dankzij de vele aanwezige maatschappelijke voorzieningen, medische centra, gemeenschapshuizen en verenigingen zijn onze kernen leefbaar en vitaal. In het bijzonder noemen we hier de aanwezigheid van een regionaal diagnostisch centrum en een dependance van de twee ziekenhuizen gelegen in de regio.

Om de recreatieve mogelijkheden van de gemeente te vergroten heeft de gemeente de afgelopen jaren geïnvesteerd in de aanleg van zowel fiets-, wandel-, ruiters- en mountainbikeroutes. Door de aanleg van wegen en onderhoud aan fiets- en wandelpaden zorgt de gemeente er voor dat alle delen van de gemeente toegankelijk en bereikbaar zijn voor iedereen. Daarbij is veel aandacht voor ecologische aspecten. De wegen en overige verkeersroutes zijn goed onderhouden en worden waar nodig steeds uitgebreid en verbeterd. Hierbij heeft de gemeente steeds oog voor de aanwezige natuurwaarden en de biodiversiteit.

Ruimtelijke kwaliteit

3

3.1 PLAN VOOR GEMEENTELIJKE VEERKRACHT

- A. Wat zijn de missie en de visie van de gemeente?
 B. Op welke wijze geeft de gemeente concrete invulling aan haar eigen toekomstvisie en wat zijn de hoofdlijnen van maatregelen die zij implementeert?
 C. Op welke wijze betreft de gemeente haar inwoners bij het bepalen en uitvoeren van haar toekomstvisie?

A. De gemeente Echt-Susteren heeft diverse documenten en beleidsmaatregelen vastgelegd welke leidend zijn voor de gemeentelijke veerkracht.

De gemeente Echt-Susteren bestaat uit 3 voormalige steden met stadsrechten en 21 dorpen. De ligging in het hart van Europa geeft vele mogelijkheden en zorgt voor de nodige ambities. De gemeente kent een zeer oude en bijzonder roerige historie. Zowel tijdens de recente geschiedenis als in de periode van Karel de Grote tot Napoleon heeft het gebied, waar nu de gemeente Echt-Susteren is gesitueerd, een rol van betekenis gespeeld. Deze ontwikkelingen zijn nog terug te zien in de uitgestrekte omgeving.

Vanuit de historie zijn een aantal feiten en omstandigheden zeker het vermelden waard. Zo is het grondgebied van deze gemeente in de Tweede Wereldoorlog toneel geweest van veel strijd en heeft de bevolking zwaar onder deze oorlog geleden. Naast de vele slachtoffers is de gemeente ook materieel ernstig door deze oorlog getroffen. Toch is het de inwoners gelukt weer een sterke gemeenschap te vormen in de roerige na-oorlogse periode. In de tijd van de mijnen was Susteren een belangrijk centraal logistiek centrum. Om de historie levend te houden en aan volgende generaties over te dragen wordt het betreffende rangeerterrein momenteel herbestemd in het kader van Landschapspark Susteren. Ook op kerkelijk gebied kent de gemeente een rijke geschiedenis. In de gemeente is het oudste gebedshuis (het Stift van Susteren) gelegen. Hier werden de schatten en relieken van de Euregio ondergebracht. Ook is de gemeente nauw verbonden met de jongste

heilige, de Heilige Edith Stein, patrones van Europa. Verder worden de volgende Heiligen in Echt-Susteren vereerd: Amelberga, Aldricus, Gregorius, Zwentibold, Aldegondis, Vastrada, Waltrudis, Walburgis, Bova, Henrica, Wendelinus, Fabricus, Benedicta, Caecilia & Edith Stein.

De belangrijkste doelstellingen en richtinggevende principes zijn vastgelegd in de gemeentelijke Structuurvisie 2012 – 2025 'Ontwikkelen met kwaliteit' en de documenten met betrekking tot de ontwikkeling rond Het Smalste Stukje Nederland.

In de gemeentelijke structuurvisie zijn de ambities voor het buitengebied als volgt geformuleerd:

1. De rust en ruimte in ons buitengebied behouden en waar mogelijk versterken.
2. Verdere versterking tegen gaan.
3. Vergroting van de contrasten tussen de aanwezige landschappen.
4. Komen tot een blauw-groene ecologische ladder.
5. Behoud van een economisch gezonde, duurzame agrarische sector met het juiste bedrijf op de juiste plek.
6. Ruimte bieden aan een breed georiënteerde plattelandseconomie.
7. Het zijn van een toeristisch-recreatieve schakel in de Euregio.

De ambities voor het stedelijk gebied zijn te omschrijven als:

1. Realisatie van een woningvoorraad die kwalitatief en kwantitatief aansluit bij de vraag.
2. Gericht ruimtegebruik voor en door alle type bedrijven.
3. Concentratie van verstedelijking gericht op behoud van een onderscheidend detailhandelsaanbod.
4. Concentratie en combinatie van maatschappelijke voorzieningen.
5. Behoud van (be)leefbare kernen.
6. Optimale bereikbaarheid van stedelijke functies.
7. Het zijn van een veilige en duurzame gemeente.

De wijze waarop deze ambities bereikt kunnen worden en de leidende principes gericht op realisatie van de ambities is verder uitvoerig verwoord in de structuurvisie.

Een prioritair aandachtsveld in de ontwikkeling van de gemeente is de doorontwikkeling en vermarkting van onze bijzondere ligging in de regio en wel "Het Smalste Stukje Nederland".

De gemeente Echt-Susteren beschikt over de kortste verbinding in Nederland tussen de twee aangrenzende buitenlandse landen te weten België en Duitsland. Vanaf medio 2013 positioneert de gemeente Echt-Susteren zich als Het Smalste Stukje Nederland. Hier kun je binnen een uurtje van België naar Duitsland wandelen, op een breedte van slechts 4,8 kilometer. Het Smalste Stukje Nederland leent zich prima voor een kortdurend verblijf in combinatie met een dagje uit naar bijvoorbeeld Maastricht, Maaseik of Roermond. Een goed bereikbare uitvalsbasis om tot rust te komen en waar voldoende ruimte is om te onthaasten.

Het goede leven is in Het Smalste Stukje Nederland binnen handbereik: pittoreske dorpjes, schitterende natuur, lekker eten, kunst en kerken. Deze onontdekte plekken binnen onze gemeente willen we voor onze inwoners en toeristen nog beter voor het voetlicht brengen onder één herkenbare naam: Het Smalste Stukje Nederland. Want dat is wat we onmiskenbaar zijn: een plek die smal genoeg is om binnen- en buitenland dicht bij elkaar te hebben en breed genoeg om volop te genieten.

Samen met het bedrijfsleven hebben we Het Smalste Stukje Nederland opgezet. Dit toeristische profiel vormt de leidraad voor bewoners en bezoekers en laat in één oogopslag zien wat we als regio te bieden hebben.

Naast de verbinding van de Belgische en Duitse cultuur met Nederland vormt de gemeente Echt-Susteren ook de verbindingschakel tussen Noord- en Zuid-Limburg.

B. De gemeente Echt-Susteren investeert veel middelen in het optimaal houden van haar infrastructuur, waarbij extra aandacht wordt gegeven aan de kwetsbare verkeersdeelnemers. Jaarlijks worden infrastructurele werken uitgevoerd om het wegennet optimaal te houden en om wandel-, fiets- en ruitersporen in optimale staat te houden en waar nodig uit te breiden.

Op woningbouwgebied heeft de gemeente een visie die gericht is op het kwalitatief én kwantitatief op orde houden van haar woningvoorraad. Bij het ontwikkelen en uitvoeren van plannen op woningbouwgebied heeft aansluiting op de behoeften van de diverse gemeenschappen de absolute prioriteit. Daarnaast is verduurzaming ook een element dat steeds de aandacht heeft.

In de kernen staat het behoud en de verbetering van de leefbaarheid steeds centraal in het gemeentelijk handelen. Particuliere en verenigingsinitiatieven gericht op verbetering van de leefbaarheid worden van gemeentewege gefaciliteerd en waar nodig ondersteund.

De gemeente gaat heel spaarzaam om met haar grondeigendommen en zet deze bij voorkeur in om de lokale landbouw en veeteelt te versterken. Om te kunnen blijven beschikken over sturingselementen worden nagenoeg geen gronden verkocht, maar worden deze middels pachtovereenkomsten ter beschikking van de agrarische sector gesteld.

In het kader van de promotie van Het Smalste Stukje Nederland ontwikkelt de gemeente, al dan niet in samenwerking met andere partijen, initiatieven om de vele kwaliteiten die ons grondgebied en onze samenleving in zich dragen te behouden en waar mogelijk te stimuleren. Hierbij zijn ons rijke verenigingsleven, de prachtige omgeving, onze streekproducten en onze unieke ligging in de Euregio pareltjes die wij graag koesteren.

C. Bij de totstandkoming en de uitvoering van onze structuurvisie worden verenigingen, bedrijfsleven en inwoners zo optimaal mogelijk betrokken. Middels voorlichtings- en inspraakavonden worden bewoners geïnformeerd en betrokken bij gemeentelijke plannen en maatregelen.

Een belangrijke functie is in dit kader ook weggelegd voor de vele geïnstitutionaliseerde overlegorganen die in onze gemeente functioneren. Voorbeelden hiervan zijn de dorpsraden, de ondernemersvereniging, het participatieplatform, de dorpscoöperaties en de belangengroeperingen.

Een speciale rol in dit kader komt toe aan de leden van de gemeenteraad. De raadsleden staan in nauw contact met de inwoners en zijn diep geworteld in de samenleving. Zij geven bij uitstek inhoud aan hun rol als volksvertegenwoordigers. Op deze wijze wordt optimaal inhoud gegeven aan het opstellen en uitvoeren van beleid voor en door de inwoners van deze mooie gemeente.

3.2 ACTIES VOOR HERSTEL EN BEVORDERING VAN HET CENTRUM (STRAATMEUBILAIR, TOER. BEWEGWIJZERING, ANTENNES, LANDSCHAPSBEHEER, BEHOUD WELSTAND GEBOUWDE OMGEVING)

- A. Heeft de gemeente beleid voor de inrichting van de openbare ruimte?
- B. Welk kwaliteitsniveau hanteert de gemeente voor deze inrichting?
- C. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de kwaliteit van de openbare ruimte te behouden en te verbeteren?

A. De gemeente heeft een structuurvisie waarin het toekomstig beleid is weergegeven. Verder zijn er gebiedsvisies opgesteld, waar inrichtingsvisies van de openbare ruimte een onderdeel van zijn en die als leidraad gelden voor de inrichting van het openbare gebied. Ook is er een 'Handboek Openbare Ruimte' opgesteld, dat geldt als leidraad voor de technische inrichtingsvoorwaarden bij met name de civiel- en cultuurtechnische projecten.

B. Het beheer en onderhoud van het openbaar gebied in de gemeente gebeurt volgens het principe 'schoon, heel en veilig'. Voor wegen wordt binnen de bebouwde kom het kwaliteitsniveau 'basis' en buiten de bebouwde kom het niveau 'laag' tot 'zeer laag' gehanteerd. Voor openbaar groen wordt het gemiddelde niveau 'basis' aangehouden. Het betreft kwaliteitsniveaus volgens de CROW. Hierbij is een uitzondering gemaakt voor het onderhoud en beheer van onze recreatieve routestructuren. Zowel voor fietsers (inclusief een aparte ATB-route) en voor wandelaars hebben we een knooppuntensysteem aangelegd. Dit wordt op een zeer hoog niveau onderhouden en beheerd. Medio 2015 wordt hier ook een knooppuntensysteem voor ruiters en menbers aan toegevoegd. In de winkelcentra is een centrumbeheerder actief om de winkelgebieden schoon te houden.

C. De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in het wegwerken van achterstallig onderhoud van het wegennet. Enerzijds is dit gebeurd door middel van de totale herinrichting van woonwijken (wegen, riool en groen) en anderzijds door duurzame onderhoudsmaatregelen uit te voeren aan wegen. Daarnaast heeft de gemeente beleid ten aanzien van recreatieve bewegwijzering, waarmee getracht wordt verdere "vervuiling" van willekeurige bebording tegen te gaan en om specifieke toeristische bedrijven op een goede manier te bewegwijzeren. Om het winkelcentrum in Echt verder op te waarderen wordt in dit kader gekeken naar een specifieke "centrumbewegwijzering", waarbij bezoekers voornamelijk geattendeerd worden op cultuurhistorische objecten.

HERDENKING Voor vermoorde zussen Stolpersteine bij klooster Koningsbosch

door onze verslaggever

KONINGSBOSCH - Ter nagedachtenis aan de zussen Elfriede en Annemarie Goldschmidt worden vandaag om 13.00 uur aan de Kerkstraat in Koningsbosch twee zogeheten Stolpersteine neergelegd.

De zussen waren na de Kristallnacht uit Duitsland gevlucht en eind 1939 vonden ze onderdak in het klooster van de Liefdezusters van het Kostbaar Bloed in Koningsbosch. In augustus 1942 werden ze van daaruit, samen met 33 andere personen, gedeponeerd. Via onder

meer Roermond en Westerbork werden ze naar Auschwitz gebracht, waar ze een maand later werden vermoord. In heel Europa liggen al 40.000 struikelstenen.

Het is een project van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig die zo de herinnering aan slachtoffers van WO II levend wil houden.

Eerder werden er in Sittard-Geleen ook gedenkstenen gelegd. Deze werden op 8 november aan de Landweringsstraat gelegd. In totaal wil Stichting Stolpersteine Sittard-Geleen zo'n tweehonderd van deze gedenkstenen plaatsen.

© Copyright 2015 Dagblad De Limburger / Limburgs Dagblad. Het auteursrecht, ook ten aanzien van artikel 17, AWB, wordt uitsluitend voorbehouden. Maandag, 19 januari 2015

OOLOG Dorpelings brengen 70 jaar na de bevrijding bijzonder resultaat aan overleden Britse majoor John Evans

In Susteren, Dierstern en Baalkhoven blijft hij ook na zijn dood een oorlogsheld van de buitencategorie. Op initiatief van de plaatselijke Major Club kreeg de in juli overleden majoor John Evans afgelopen weekend een bijzonder eerbetoon. Twaalf Britse familieleden, onder wie zijn 96-jarige broer, waren van de partij.

door Laurens Schalken

Vergenheid mag misschien niet het beste van oorlogsvelders en oorlogshelden, vinden de inrichters van de Major Club in Echt-Susteren. Zeker niet als zij van de status herdenken en verheerlijken van de overleden Britse majoor Evans. Exact zeven jaar geleden werden Dierstern, Susteren en het nabijgelegen Baalkhoven onder zijn commando alomtevereenlijgd door de Britse bezetters. Na een flits van de gravensteen moe-

Broer David (96), kleinzoon Robin (21) en achterkleinzoon Ruin (2) onthullen het naambordje nabij haarschoot in 't Park.

de zussen gevonden in een roosboomstruik. Het was een zwaar moment. De zussen waren in 1939 naar het klooster Koningsbosch in Echt-Susteren gekomen. Het was een plek waar ze veilig waren. Maar in augustus 1942 werden ze van daaruit, samen met 33 andere personen, gedeponeerd. Via ondermeer Roermond en Westerbork werden ze naar Auschwitz gebracht, waar ze een maand later werden vermoord. In heel Europa liggen al 40.000 struikelstenen. Het is een project van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig die zo de herinnering aan slachtoffers van WO II levend wil houden. Eerder werden er in Sittard-Geleen ook gedenkstenen gelegd. Deze werden op 8 november aan de Landweringsstraat gelegd. In totaal wil Stichting Stolpersteine Sittard-Geleen zo'n tweehonderd van deze gedenkstenen plaatsen.

we vriendin, hanteerden met breed wat dopellenen. "Jij was ook vast van plan om dit jaar opnieuw naar Susteren te komen voor een bezoekje. Het had helaas niet zo meevallen", zegt clubbestuurder CWV Voorster zelf moezaam aan de Major Evans Club, die een digitaal archief heeft opgericht om de geschiedenis van de club te behouden en te verspreiden. Het is een project van de Duitse kunstenaar Gunter Demnig die zo de herinnering aan slachtoffers van WO II levend wil houden. Eerder werden er in Sittard-Geleen ook gedenkstenen gelegd. Deze werden op 8 november aan de Landweringsstraat gelegd. In totaal wil Stichting Stolpersteine Sittard-Geleen zo'n tweehonderd van deze gedenkstenen plaatsen.

aan de overleden Britse majoor Evans. Exact zeven jaar geleden werden Dierstern, Susteren en het nabijgelegen Baalkhoven onder zijn commando alomtevereenlijgd door de Britse bezetters. Na een flits van de gravensteen moe-

3.3 HERSTEL/VERWEZENLIJKING VAN SOCIALE GROENE GEBIEDEN, MET PRODUCTIEVE PLANTEN EN/OF FRUIT-GEWASSEN

- A. Heeft de gemeente beleid om groene ruimte beschikbaar te hebben voor openbaar gebruik?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen op het gebied van inrichting ten aanzien van productiegewassen (bijv. school- en volkstuinen, stadslandbouw e.d.).

A. Ja, onder andere het speelruimtebeleid voorziet in het beschikbaar stellen van terreinen in eigendom van de gemeente voor het exploiteren van een speeltuin door een speciaal voor dit doel opgerichte stichting. Thans wordt een volkstuinenstichting of -vereniging opgericht. Deze organisatie gaat zelf percelen huren of pachten voor het kunnen exploiteren van volkstuinen. De volkstuinen gaan een brede maatschappelijke rol vervullen onder andere in de vorm van schoolprojecten en het kweken van groenten en fruit voor de voedselbank.

B. De gemeente faciliteert dit initiatief middels planologische medewerking en het verlenen van (start)subsidies. Lokale en streekeigen initiatieven zoals aspergeteelt, wijngaarden, fruitteelt etc. passen al volledig binnen ons reguliere beleid.

3.4 LEEFBAARHEID EN VOORZIENINGENIVEAU (noot: beleid gericht op voorkomen krimp en leefbaarheid van dorpen)

- A. Heeft de gemeente beleid gericht op behoud of herstel van de leefbaarheid in haar dorpen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen in het voorzieningenniveau gericht op bevordering van de leefbaarheid in de dorpen?

A. Het gemeentelijk kernenbeleid heeft tot doel de leefbaarheid in de negen, door de gemeenteraad in 2003, benoemde kernen te handhaven en/of te bevorderen. Onder leefbaarheid verstaat de gemeente: het wonen in een prettige en veilige omgeving met de mogelijkheid om thuis of in de buurt gebruik te kunnen maken van (eenvoudige) zorg-, welzijn- en gemaksdiensten.

B. De gemeente Echt-Susteren bevordert de leefbaarheid van de dorpen door in te spelen op een lokale gemeenschap met minder inwoners, minder jonge mensen en een verdubbeling van de bevolkingscategorie ouderen. Het aantal zorgbehoeftige mensen neemt toe. Deze doelgroep heeft grote behoefte aan verzorging in de thuissituatie met behulp van burens, familie en vrijwilligers.

Dorpsontwikkelingsplannen DOP's

De in 2003 ontstane fusiegemeente Echt-Susteren heeft vanwege de vele aanwezige plattelandskernen een actief kernenbeleid ontwikkeld. In dat kader zijn, samen met inwoners uit de kernen en de woningcorporatie, dorpsontwikkelingsplannen gemaakt en uitgevoerd. Onderdelen van deze DOP's waren leefomgeving, infra, woningbouw, voorzieningen en burgerparticipatie. In vrijwel elk DOP is door de lokale bevolking aangegeven dat behoefte is aan een gemeenschapshuis; een plek waar jong en oud elkaar kan ontmoeten en waar activiteiten kunnen plaatsvinden.

Beleid Gemeenschapshuizen

Maatschappelijke voorzieningen als gemeenschapshuizen zijn van essentieel belang voor behoud van de leefbaarheid in de kernen. Gemeenschapshuizen zijn belangrijke voorzieningen voor het leveren van zorg en zorggerelateerde activiteiten dicht bij huis. Een actieve gemeenschap moet kunnen beschikken over een ontmoetingspunt, waar jong en oud terecht kan voor activiteiten, zorg en ontmoeting. Accommodaties moeten echter meerdere doelen kunnen dienen en multifunctioneel en effectief gebruikt kunnen worden. De gemeente heeft een beleid ontwikkeld dat moet resulteren in een keten van gemeenschapshuizen die zijn toegerust op ontmoeting, zorg, jeugd en participatie. Op grond van dit beleid zijn de afgelopen jaren in de kernen zeven gemeenschapshuizen gerenoveerd en twee volledig nieuwe huizen gebouwd.

Participerende samenleving

Door de 3D-transities (jeugdzorg, AWBZ en Participatiewet) wordt het noodzakelijk nieuwe opties voor zorg te onderzoeken en een gedifferentieerd nieuw zorgaanbod te ontwikkelen. Dit dient dichtbij de mensen in de dorpen plaats te vinden en zal door de mensen uit het dorp in belangrijke mate zelf worden uitgevoerd (participatiemaatschappij).

Zorgcoöperaties en sociale wijkteams

In 2015 zijn de eerste initiatieven op gang gekomen van zorgcoöperaties, waarin mensen zich organiseren om vorm te kunnen geven aan de noodzakelijke vrijwillige hulp aan burens en dorpsgenoten. Reeds eerder zijn op initiatief van de gemeente, Menswel en de zorgaanbieders sociale wijkteams van start gegaan in Koningsbosch, Nieuwstadt en Susteren-Dieteren-Roosteren. Deze sociale wijkteams vormen de toegangspoort tot zorg aan of dichtbij huis. In samenwerking met de zorgcoöperaties zorgen de wijkteams voor een verantwoorde inzet van vrijwilligers bij ondersteunende activiteiten, die er toe bijdragen dat mensen langer in eigen dorp of wijk kunnen blijven wonen en worden verzorgd. Deze nieuwe organisatievormen zijn erg belangrijk voor de leefbaarheid. Het activeren van de lokale gemeenschappen is ook in 2016 een speerpunt in het gemeentelijk sociaal beleid. Inwoners moeten daarbij ondersteund en gefaciliteerd worden. Getracht wordt de pilots die in 2015 zijn opgestart, uit te rollen over de gehele gemeente.

Gemeenschapshuizen zijn daardoor meer dan ooit basisvoorzieningen voor een leefbare samenleving en zijn belangrijker dan welke andere voorziening (winkel, kerk, school) dan ook. De gemeente moet daarom beleid ontwikkelen om het in de afgelopen jaren gerealiseerde netwerk van gemeenschapshuizen in de verschillende kernen in stand te houden. De eenmalige impuls in de vorm van de door de gemeente bekostigde renovaties zal hiervoor mogelijk niet toereikend zijn. Wellicht dat in de toekomst ook aanvullende en ondersteunende maatregelen in het beheer en de exploitatie van gemeenschapshuizen noodzakelijk zijn. Waar mogelijk zijn de exploitatiemogelijkheden van de gemeenschapshuizen tijdens renovaties en nieuwbouw (door middel van verbetering van verwarmingsinstallaties, zonnepanelen, isolatie etcetera) reeds verbeterd.

3.5 HERKWALIFICATIE EN HERGEBRUIK VAN ACHTERGEBLEVEN GEBIEDEN

- A. Heeft de gemeente beleid gericht op herstel van vervallen locaties en hergebruik van leegstaande panden?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om historische panden voor de toekomst te behouden?
- C. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om vervallen locaties een nieuwe bestemming te geven?

A. De gemeente heeft samen met de regiogemeente en de Provincie Limburg een regionale structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving opgesteld. Deze visie is in december 2014 door de gemeenteraad vastgesteld. Vanwege de demografische ontwikkeling en is het noodzakelijk dat de bestaande plancapaciteit, grotendeels nog gebaseerd op plannen uit de "gouden bouwperiode", wordt gesaneerd. Daarnaast hebben de gemeenten de regionale woningbehoefte lokaal vertaald waardoor voor Echt-Susteren de mogelijkheid bestaat te bouwen boven de lokale behoefte. Op grond van voornoemde visie moeten 334 woningen uit de planvoorraad in de periode 2014-2023 gesaneerd worden en kunnen in dezelfde periode maximaal 590 wooneenheden worden gerealiseerd. Naast de noodzakelijke sanering van de plancapaciteit zet de gemeente vol in op het optimaal benutten van het geboden bouwvolume. Daarvoor is in juni 2015 een uitvoeringsnotitie vastgesteld "Bouwen met Beleid" die bij het ontwikkelen of herzien van plannen prioriteit geeft aan de volgende situaties:

- 1. Rotte Plekken
- 2. Kleine Woningbouwprojecten in de Kernen
- 3. Herstructurering
- 4. Directe Particuliere Bouwtitels
- 5. Indirecte Bouwtitels/Nieuwe plannen

Door deze prioritering kan ruim aandacht geschonken worden aan het herstel van vervallen locaties en hergebruik van leegstaande panden.

B. De gemeente geeft bijzondere aandacht aan de leegstaande monumentale panden binnen de gemeente en de mogelijkheden deze te renoveren en herbestemmen. Zij zoekt daarbij actief naar ontwikkelaars en denkt mee over de ontwikkelingsmogelijkheden. Waar mogelijk worden vanuit de planologische optiek en vanuit de invalshoek volkshuisvesting ontwikkeling en gefaciliteerd. De afgelopen jaren heeft dit geleid tot een renovatie en herbestemming tot hospice van het voormalige Lazaristenklooster in Susteren, een renovatie en herbestemming tot Herbergier en Thomashuis van de voormalige Kloosterhoeve in St. Joost.

Om een ontwikkeling mogelijk te maken van het leegstaande monumentale klooster in Koningsbosch heeft de gemeente 45 contingenten uit zijn bouwvolume gereserveerd.

C. De gemeente heeft in 2012 een RO-visie "Plannen met Kwaliteit" opgesteld en vastgesteld, waarin het ruimtelijk beleid van de gemeente is verwoord. In deze structuurvisie is een inventarisatie opgenomen van te ontwikkelen locaties en projecten. Hierin zijn ook vervallen of in ontwikkeling achtergebleven locaties beschreven.

De gemeente is bezig met het actualiseren van de archeologische waardenkaart en heeft een paraplubestemmingsplan voor cultuurhistorie in voorbereiding.

3.6 GEBRUIK VAN ICT IN DE ONTWIKKELING VAN INTERACTIEVE DIENSTEN VOOR DE INWONERS EN DE TOERISTEN

- A. Wordt aan de wettelijke eisen op het terrein van digitale dienstverlening voldaan (o.a. webrichtlijnen)?
- B. Op welke wijze is dit geborgd?
- C. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de digitale dienstverlening aan inwoners te verbeteren?
- D. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de digitale informatievoorziening aan de toerist te verzorgen?

A. Ja, de huidige website van de gemeente Echt-Susteren voldoet aan de webrichtlijnen.

B. In 2014 heeft de website daarvoor het waarmerk drempelvrij gekregen. De website wordt in 2015 en 2016 echter niet meer getoetst op de webrichtlijnen omdat de gemeente voornemens is een nieuwe website te laten bouwen. Een van de eisen van een nieuwe website is dat deze aan de webrichtlijnen voldoet. Wanneer de gemeente over een nieuwe website beschikt, wordt deze weer getoetst op de webrichtlijnen.

C. Momenteel kunnen inwoners via de huidige website en het digitaal loket al deels digitaal zaken doen met de gemeente. De gemeente wil meegaan met de huidige digitalisering, zodat steeds meer inwoners gebruik maken van de digitale kanalen. In 2015/2016 werken we daarom aan een integraal e-kanaal als centraal digitaal kanaal voor dienstverlening én communicatie. We willen klantvragen digitaal, sneller en efficiënter afhandelen om de belasting van de analoge en gedrukte kanalen (balie, telefoon en post) te verminderen.

Naast de website gebruikt de gemeente een aantal apps (BuitenBeter app en Afvalapp). Ook worden social media ingezet (Facebook en Twitter) om informatie te delen met onze inwoners. Tevens zijn raads- en collegeleden actief via diverse sociale media.

D. Op de gemeentelijke website staat basisinformatie over de mogelijkheden voor de toerist in de gemeente. Hierbij wordt verwezen naar de website www.hetsmalstestukjenederland.nl. Deze website is speciaal voor bezoekers aan onze gemeente. Op deze website is alle informatie te vinden over de regio, horeca, overnachtingsmogelijkheden en evenementen. De website komt tot stand in nauwe samenwerking met de toeristische ondernemers in onze gemeente.

3.7 LOKET VOOR DUURZAME ARCHITECTUUR (BIOARCHITECTUUR ETC.)

- A. Heeft de gemeente beleid om duurzame ontwerpen van gebouwen en omgeving te bevorderen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om duurzaamheid in de ontwerpfase te bevorderen?

A. De gemeente zorgt zo veel als mogelijk voor inpassing van duurzame ontwerpen van gebouwen in de landelijke omgeving, passend binnen het wettelijk bepaalde niveau. Uitgangspunt bij het gemeentelijk beleid is ten alle tijden ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid.

B. Ontwerpen dienen minimaal te voldoen aan de eisen van het bouwbesluit.

3.8 KABELNETWERK (GLASVEZEL, DRAADLOOS)

- A. Hebben alle inwoners de mogelijkheid om gebruik te kunnen maken van digitale netwerken?
- B. Is in de gemeente fiberglaskabel of een draadloos systeem aanwezig?

A. Ja. In deze tijd is het bereikbaar zijn en snel verkrijgen van informatie steeds belangrijker. Bewoners, bedrijven en bezoekers kunnen gemakkelijk zoeken welke voorzieningen beschikbaar zijn of kunnen waardevolle informatie delen. Essentieel hiervoor is de aanwezigheid van netwerken waarop aangesloten kan worden.

B. In 2013 is door het bedrijf Reggefiber een open source glasvezelnetwerk gerealiseerd in de meeste kernen van de gemeente Echt-Susteren. Dit houdt in dat naast de breedband netwerken van KPN (DSL) en Ziggo (COAX) er nu een keuze gemaakt kan worden uit een derde breedbandnetwerk. Vrijwel alle bewoners in onze gemeente kunnen daarmee beschikken over een breedbandverbinding van minimaal 2 Mb/s en in de meeste gevallen 50-100 Mb/s. Het voordeel voor de gebruikers van een open source glasvezelnetwerk is dat gekozen kan worden uit meerdere providers. Naast het netwerk 'in de grond' is de gemeente compleet gedekt door 3G-netwerken van meerdere providers en is inmiddels op de meeste locaties ook een 4G-netwerk beschikbaar. Ook mobiel is daarmee een zeer geavanceerd netwerk beschikbaar in de gemeente.

3.9 TOEZICHT EN VERMINDEREN VAN VERVUILING (GELUID, ELEKTROMAGNETISCH ETC.)

- A. Heeft de gemeente beleid om hinder en overlast van geluid en (elektromagnetische) straling te voorkomen en te verminderen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de hinder en overlast te voorkomen en te verminderen?

A. De gemeente heeft beleid over GSM zendmastinstallaties. Bij de locatiekeuze voor zendmasten worden gezondheidsaspecten (straling) meegewogen. Bij naleving van een aantal richtlijnen hebben zendmastinstallaties geen nadelige effecten op de gezondheid van de mens. In bestemmingsplannen zijn zones opgenomen rondom hoogspanningsmasten waar niet mag worden gebouwd. Verdere regulering vindt plaats door middel van vergunningen en APV.

B. Regulering door middel van vergunningen en APV. Daarnaast zal onze gemeente te allen tijde met onze inwoners het gesprek aangaan en gericht zoeken naar mogelijke oplossingen (in samenspraak met onze inwoners). Bij een zendmastinstallatie op sportpark Krekelzank in Nieuwstadt hebben wij de zorgen van omwonenden bijvoorbeeld serieus genomen door een aparte informatieavond te organiseren waarin zorgen met elkaar werden gedeeld. De gemeente heeft op grond hiervan een onderzoek laten doen en de resultaten teruggekoppeld met de betreffenden.

3.10 ONTWIKKELING VAN TELEWERKEN

- A. Heeft de gemeente beleid om telewerken te bevorderen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om telewerken mogelijk te maken?

A. Onze organisatie heeft de afgelopen jaren, in het kader van plaats- en tijdsafhankelijk werken, de eerste stappen gezet met betrekking tot telewerken binnen de filosofie van het nieuwe werken.

B. Medewerkers kunnen extern via tokens inloggen op de gemeentelijke applicaties. Vanaf 2015 heeft iedere medewerker een iPad ter beschikking om zijn gemeentelijke Outlookagenda te kunnen checken en in te loggen op de e-learn academie Echt-Susteren. Verder hebben de meeste medewerkers een zakelijke mobiele telefoon ter beschikking. Binnen een veruimd dagvenster (tussen 7.00 uur en 22.00 uur) kan gewerkt worden en in overleg met het management worden afspraken gemaakt vanaf welke locatie (kan ook thuis zijn) gewerkt wordt.

3.11 BEVORDERING VAN PARTICULIERE DUURZAME WONINGBOUW (PASSIVHOUSE, BOUWMATERIALEN, ETC.) (noot: reductie warmteverlies)

A. Heeft de gemeente beleid om duurzaam bouwen door particulieren te bevorderen (zie ook vraag 3.13)?

B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om duurzaam bouwen door particulieren te bevorderen?

A. Wij maken deel uit van de regionale Energiealliantie Noord- en Midden-Limburg. Doel is het verduurzamen van particuliere koopwoningen. Om dit te bereiken richten we een energieloket op en een energiealliantie, met als doel particulieren te stimuleren hun koopwoningen te verduurzamen. Verder is onze aanpak gericht op het informeren, stimuleren en waar mogelijk faciliteren van eigenaars-bewoners om de woning te verbeteren en te verduurzamen. Dit wordt lokaal en regionaal opgepakt en uitgewerkt. Met het oog hierop zijn wij ook pilotgemeente voor het verduurzamen van koopwoningen.

B. Wij bieden onze inwoners de kans om voor € 35 een thermografische energiescan te doen op hun woningen. Deze scan biedt inzicht in besparingspotentieel bij particuliere koopwoningen. Gemeente en provincie subsidiëren ieder € 35.

3.12 BEVORDERING VAN SOCIALE INFRASTRUCTUUR (TIJDBANKEN, FREECYCLING PROJECTEN, ETC.) (noot: ruilbank op inzet, vrijwilligerswerk)

A. Heeft de gemeente beleid om de maatschappelijke participatie en vrijwilligerswerk te bevorderen?

B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de maatschappelijke participatie en het vrijwilligerswerk te bevorderen?

A. De gemeenteraad heeft het beleidsplan Wmo vastgesteld, waarin richting wordt gegeven aan maatschappelijke participatie, vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning. Vanuit de Participatiewet wordt gestreefd om bijstandsgerechtigden te activeren via vrijwilligerswerk.

B. Dit beleid wordt uitgewerkt in afspraken met de welzijnsorganisatie, via een steunpunt mantelzorg en de vrijwilligersvacaturebank. De vrijwilligersvacaturebank bemiddelt tussen vraag en aanbod van vrijwilligerswerk, geeft informatie en advies over werken als vrijwilliger. Tevens heeft de gemeente een vrijwilligersverzekering afgesloten, dit betreft een WA-verzekering voor alle vrijwilligers binnen de gemeente. De welzijnsorganisatie organiseert ook cursussen, ter ondersteuning van de vrijwilligers. Er lopen twee pilots met de welzijnsorganisatie, met

als doel bijstandsgerechtigden te activeren en te begeleiden richting vrijwilligerswerk. Eén pilot is gericht op vrijwilligerswerk in de zorg en de andere pilot is gericht op overig vrijwilligerswerk.

Onze gemeente kent het beleid dat een tegenpres-tatie niet wordt opgelegd, wanneer de bijstandsgerechtigde zelf voldoende actief is richting werk, bezig is met vrijwilligerswerk of mantelzorg.

3.13 BEVORDERING VAN DUURZAME WONINGBOUW DOOR DE OVERHEID (PASSIVE HOUSE, BOUWMATERIALEN, ETC.) (noot: reductie warmteverlies)

A. Wordt aan de wettelijke eisen op het terrein duurzaam bouwen voldaan?

B. Op welke wijze is dit geborgd?

C. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen boven de wettelijke normering?

A. Ja, er wordt aan de eisen voor duurzaam bouwen voldaan.

B. Onderdeel van de vergunningprocedures is dat toezichthouders tijdens de bouw meerdere malen controles uitvoeren om te bepalen of wordt voldaan aan de voorwaarden voor vergunningverlening.

C. De gemeente attendeert bewoners op de mogelijkheden voor het verduurzamen van particuliere woningen.

3.14 HERSTEL/VERWEZENLIJING VAN PRODUCTIEVE GROENE GEBIEDEN, MET PRODUCTIEVE PLANTEN EN/OF FRUITGEWASSEN

- A. Heeft de gemeente beleid om gronden voor agrarisch gebruik te behouden en uit te breiden?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om duurzame en biologische landbouw te bevorderen?

A. De gemeente Echt-Susteren neemt actief deel aan de zogenaamde Samenwerking Midden-Limburg (SML) waarbinnen onder andere projecten ten behoeve van de landbouw via de programmatische landbouw, natuur en recreatie worden ontwikkeld. Via het planologische spoor (structuurvisie en bestemmingsplan buitengebied) wordt verstedelijking van het buitengebied tegengegaan en wordt met name de multifunctionele landbouw gestimuleerd. Voor gebieden waarin de aanwezige en/of gewenste natuur- en landschapskwaliteiten (bijvoorbeeld beekdalen) op gespannen voet staan met intensivering van agrarische bedrijfsactiviteiten, dient ruimte gegeven te worden aan agrarische bedrijfsvormen die qua activiteiten harmoniëren met de voornoemde kwaliteiten. Hierbij denken wij aan bedrijfsvormen die passen binnen het concept multifunctionele of verbrede landbouw. De multifunctionele landbouw zorgt voor diversiteit van ondernemerschap en veelzijdige activiteiten op het platteland.

B. De gemeente faciliteert initiatieven van agrarische ondernemers met innovatieve en duurzame verdienmodellen. Actueel is de mogelijke vestiging van het zogenaamde Livar Experience Center in de gemeente. In goede samenwerking met de initiatiefnemer onderzoekt de gemeente of dit initiatief qua regelgeving en financieel haalbaar is. De bedoeling is dat er één locatie komt waarbij bezoekers kennis kunnen maken met alle aspecten van het Limburgs Kloostervarken (Livar). Er is een goede samenwerking tussen de gemeente en de agrarische belangenorganisaties. De afdeling LLTB OostMaas is de belangenorganisatie van agrariërs in de gemeente Echt-Susteren en fungeert veelvuldig als gesprekspartner van de gemeente.

3.15 SCHEPPEN VAN RUIMTEN VOOR DE VERKOOP VAN LOKALE PRODUCTEN

- A. Zijn in de gemeente voorzieningen aanwezig voor de verkoop van lokale producten?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de verkoop van lokale producten te bevorderen?

A. Ja, in de gemeente liggen diverse boerderijwinkels waar lokale producten (groente, fruit, honing e.d.) verkocht worden. Daarnaast zijn er diverse speciaalslagerijen die ook het vlees van het Limburgs Kloostervarken (Livar) verkopen. Dit is hét streekproduct uit onze gemeente. Inmiddels is dit kwalitatieve varkensvlees zo bekend, dat het in de betere restaurants in Nederland wordt gebruikt (ook in sterrenrestaurants). Verder liggen in onze gemeente veel bakkerijen die dagelijks verse Limburgse vlaaien maken. Een ander bekend lokaal product is Soma roggebrood. Een kwalitatief goed roggebrood dat landelijk te verkrijgen is. Ook zijn in onze gemeente diverse ijssalons die zelfgemaakt (schep)ijs verkopen.

B. In onze structuurvisie worden boerderijwinkels, ijssalons e.d. expliciet genoemd als bedrijven waar de gemeente graag mogelijkheden voor creëert. Verder is de gemeente bezig om samen met een lokaal bedrijf de markt voor lokale producten toegankelijker te maken. We zien namelijk dat er behoefte is aan streekproducten, maar dat de verkrijgbaarheid vaak lastig en omslachtig is. Door dit nieuwe concept worden lokale delicatessenwinkels, boerderijwinkels e.d. voorzien van een veel groter assortiment streekproducten, waardoor deze producten nog beter toegankelijk worden. Ook wordt het mogelijk om via internet de producten te bestellen en deze bij een lokale winkel af te halen.

3.16 BESCHERMING EN OPRICHTING VAN DE AMBACHTELIJKE EN NATUURLIJKE WINKELS

- A. Heeft de gemeente beleid om de vestiging van ambachtelijke en natuurlijke winkels mogelijk te maken?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om ambachtelijke en natuurlijke winkels te behouden en/of gevestigd te krijgen?

A. Ja. In de structuurvisie wordt bepaald dat wij als gemeente de vestiging van boerderijwinkels toejuichen, mits ze streekproducten of producten verkopen die direct gelieerd zijn aan het aanpalende bedrijf. Ook bieden we de mogelijkheid om een uitgebreider assortiment te verkopen als daarmee een voormalige dorpskruidenier wordt vervangen. Hoofdpijn is dat de winkel qua maat en schaal passend blijft bij het gebied en zich richt op omwonenden.

B. Zie antwoord A.

3.17 AANTAL KUBIEKE METERS BETON (EXCL. INFRASTRUCTUUR) IN GEMEENTELIJK GROEN

- A. Is de bebouwingsdichtheid onder, gelijk of boven het landelijk gemiddelde?
- B. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen om open ruimtes te bevorderen?

A. De landelijke bevolkingsdichtheid (aantal inwoners per km²) is weergegeven in onderstaande tabel (info via CBS):

1950	1960	1970	1980	1990	2000	2010	2013
309	352	384	415	439	468	491	498

De bevolkingsdichtheid in Echt-Susteren is 305 inw./km². De bevolkingsdichtheid is dus een stuk lager dan het landelijk gemiddelde.

Echt-Susteren is 104,6 km² groot en heeft 31.994 inwoners (per 23-7-2014). Dat komt neer op een beschikbare overall ruimte van 3.270 m² per inwoner.

B. Ja, in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL 2014) zijn de open gebieden vastgelegd. De gemeente beschermt de openheid van deze gebieden vervolgens via het bestemmingsplan.

3.18 OPTIONELE EN AANVULLENDE EISEN

Bij deze vraag aangeven wat de gemeentelijke visie en identiteit zijn op de onderwerpen uit dit hoofdstuk. Hier ook een toelichting geven op de identiteit die de gemeenschap op dit onderdeel van de vragenlijst heeft. Indien sprake is van een verschil in identiteit tussen de verschillende gemeenschappen in de gemeente, dit hier ook toelichten.

De gemeente Echt-Susteren kent een tweetal hoofd doelstellingen. Op de eerste plaats wil de gemeente een optimaal leefgenot bieden voor haar inwoners. Daarnaast wil de gemeente een gastvrije en uitnodigende gemeente zijn voor haar gasten.

Het beleid van de gemeente is gericht op het verbinden van deze beide doelstellingen. In een gemeente waarin het goed wonen, werken en verblijven is voor haar inwoners zullen ook gasten zich al snel op hun gemak voelen.

Vele maatregelen die de gemeentelijke overheid realiseert dragen bij aan beide doelstellingen. Goede voorzieningen, een rijk verenigingsleven, goede sociale voorzieningen, een goede infrastructuur, aandacht voor de geneugten des levens, verantwoord omgaan met onze cultuur en ons rijke verleden zijn onlosmakelijk verbonden met de wensen van onze inwoners en onze gasten.

Agrarisch, toeristisch en
ambachtelijk beleid

4

4.1 ONTWIKKELING VAN AGRO-ECOLOGIE

- A. Heeft de gemeente beleid om één of meerdere onderdelen van agro-ecologie te bevorderen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om binnen de bedrijfsmatige productie agro-ecologie door agrarische producenten toe te kunnen passen?

A. De zeven Midden-Limburgse gemeenten werken binnen de netwerkorganisatie Samenwerking Midden-Limburg (SML) aan een regionaal landbouw- en natuurbeleid. Een van de regionale uitdagingen voor de primaire sector is om vanuit de huidige situatie "een doe- en maakregio" te komen tot continue innovatie en aanpassing van de sector, zodat invulling kan worden gegeven aan de wensen vanuit de markt. Anderzijds om een waardevolle bijdrage te leveren aan het karakter en de maatschappelijke wensen van de regio. Verduurzaming en ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande bedrijven -in het licht van de veranderende verdienmodellen voor de landbouw- staan als onderwerpen hoog op de regionale agenda.

B. De gemeente heeft met name een ondersteunende en faciliterende rol als het gaat om innovatieve ontwikkelingen.

4.2 BESCHERMING VAN AMBACHTELIJKE PRODUCTEN EN FABRICAGES (CERTIFICERING, MUSEA VAN MATERIËLE CULTUUR, ETC.)

- A. Heeft de gemeente beleid om ambachtelijke werkwijzen niet verloren te laten gaan en toepassing te beschermen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om ambachtelijke werkwijzen te beschermen?

A. De gemeente Echt-Susteren besteedt veel aandacht aan ambachtelijke werkwijzen.

Het Museum van de Vrouw in Echt laat door middel van wisselende tentoonstellingen zien hoe het leven van de vrouw er door de tijden heen uitziet. In 2014 was er de tentoonstelling "Baas in eigen b(est)aan", die vrouwelijke beroepen van de laatste 100 jaar liet zien. Ook heeft dit museum een tentoonstelling gehad over zogenaamde "vergeten groenten", om weer aandacht voor deze oude groenten te krijgen. Verder heeft de gemeente het (door middel van de structuurvisie) mogelijk gemaakt om aanvullend bij kleinschalige verblijfsaccommodaties op kleine schaal zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te verkopen.

B. De gemeente faciliteert voorzieningen die ambachtelijke producten willen verkopen (zie ook bij A). Zo heeft de gemeente onder andere haar medewerking verleend bij de totstandkoming van de abdijwinkel (naast Abdij Lilbosch), waar bezoekers onder meer ambachtelijk gemaakte producten kunnen kopen en desgewenst ook tekst en uitleg kunnen krijgen over ambachtelijke werkwijzen. Ook bij het bosbeheer streeft de gemeente naar ambachtelijke werkwijzen. Zo wordt voor het uitslepen van hout de inzet van paarden toegepast.

4.3 WAARDERING VAN DE ARBEIDSTECHNIEKEN EN VAN TRADITIONELE VAKGEBIEDEN

- A. Op welke wijze zijn publiciteit en bevordering van het gebruik van ambachtelijke werkwijzen georganiseerd?
- B. Welke maatregelen zijn getroffen om 'oude' ambachtelijke werkwijzen door te ontwikkelen naar nieuwe en innovatieve toepassingen?

A. De gemeente bevordert de inzet van ambachtelijke werkwijzen waar mogelijk, passend binnen het project Het Smalste Stukje Nederland.

B. De gemeente is bezig om een nieuw netwerk ter bevordering van de verkoop van streekproducten op te zetten. Veel van deze producten worden op ambachtelijke wijze geproduceerd. Door deze producten toegankelijker te maken voor de "markt" en hiermee de verkoop te stimuleren, wordt indirect ook aandacht gegeven aan de ambachtelijke werkwijzen die hiermee gemoeid zijn. Ook heeft de gemeente het door middel van de structuurvisie mogelijk gemaakt om aanvullend bij kleinschalige verblijfsaccommodaties op kleine schaal zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te verkopen.

4.4 WAARDERING VAN DE LANDELIJKE GEBIEDEN (BETERE TOEGANG TOT DIENSTEN VOOR BURGERS)

- A. Heeft de gemeente beleid om vanuit de leefbaarheid van het platteland het voorzieningenniveau voor haar eigen inwoners te handhaven en/of uit te breiden.
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om het voorzieningenniveau te handhaven en te beschermen.

A. Wij streven ernaar om het voorzieningenniveau op peil te houden, passend binnen ons kernenbeleid. Daarbij realiseren wij ons dat niet in alle kernen het huidige voorzieningenniveau gehandhaafd kan blijven. Het is in de huidige tijd niet meer mogelijk dat iedere kern een bibliotheek, sporthal, school e.d. kan handhaven. Keuzes maken is noodzakelijk. Het principe "bereikbaarheid is belangrijker dan aanwezigheid/nabijheid" is een van de leidende principes in ons beleid.

B. Wij investeren in het bereikbaar maken van voorzieningen (bijv. handhaven busverbindingen e.d.). Daarnaast stimuleren we burger- en vrijwilligersinitiatieven die zich inzetten om voorzieningen in kernen te behouden of op te zetten.

4.5 GEBRUIK VAN STREEKPRODUCTEN, INDIEN MOGELIJK BIOLOGISCH, IN COLLECTIEVE EN (SEMI) PUBLIEKE GEBOUWEN (SCHOOLKANTINES, DORPSHUIZEN, ETC.)

- A. Heeft de gemeente beleid om het gebruik van streek- en biologische producten te bevorderen, in bijvoorbeeld restaurants, openbare en publieke aangelegenheden?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om het gebruik van streek- en biologische producten te bevorderen?

A/B. De gemeente faciliteert voorzieningen die ambachtelijke producten willen verkopen (zie ook bij vraag 4.2A). Ook heeft de gemeente het door middel

van de structuurvisie mogelijk gemaakt om aanvullend bij kleinschalige verblijfsaccommodaties op kleine schaal zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te verkopen (zie ook bij vraag 4.3B).

Verder heeft er, mede door inbreng van de gemeente, een streekproductenmarkt plaatsgevonden bij Kasteeltje Eijckholt in Roosteren, met hieraan gekoppeld een streekproductenlunch of -diner. Deze markt krijgt een structureel karakter.

Daarnaast gaat een gemeentelijke delegatie jaarlijks naar Neustadt an der Weinstraße, om deel te nemen aan de Kunigundenmarkt; een kerstmarkt met internationale streekproductenmarkt, waaraan acht verschillende regio's deelnemen. De gemeente promoot en verkoopt hier haar lokale producten zoals Livar-producten, Kruijens Kracht (bier uit Nieuwstadt) en speciaal hiervoor geproduceerde kaas. Hiermee stimuleren we ook de samenwerking tussen ondernemers over de grenzen heen.

Streekproducten uit de gemeente worden in de hele provincie in (sterren)restaurants gebruikt.

Basisscholen in de gemeente nemen deel aan het jaarlijkse schoolontbijt, waar het belang van goede en gezonde voeding wordt benadrukt.

4.6 ONDERWIJS IN SMAAK EN BEVORDERING VAN HET GEBRUIK VAN STREEKPRODUCTEN, INDIEN MOGELIJK BIOLOGISCH, IN DE CATERING EN PRIVÉVOEDING

- A. Heeft de gemeente beleid gericht op de promotie van streek- en biologische producten?
- B. Heeft de gemeente beleid gericht om binnen de scholen promotie en onderwijs te verzorgen op het terrein van 'eerlijk' voedsel?
- C. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om het gebruik van streek- en biologische producten te promoten?

A/B/C. Zie antwoord 4.5.

4.7 WAARDERING EN BEHOUD VAN CULTURELE LOKALE EVENEMENTEN

- A. Heeft de gemeente beleid om lokale festiviteiten en culturele evenementen te ontwikkelen en te behouden?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om het voortbestaan en uitbreiding van lokale festiviteiten en culturele evenementen mogelijk te maken?

A. De gemeente Echt-Susteren heeft beleid ontwikkeld en vastgesteld: er is een uitgebreid stelsel van lokale subsidieregelingen voor jaarlijkse bijdragen aan vrijwilligersorganisaties. Tevens is er een subsidieregeling voor evenementen en activiteiten met een incidenteel karakter. Er is een door de gemeenteraad vastgestelde Cultuurnota, die zijn uitwerking krijgt in uitvoeringsmaatregelen en subsidieregels.

B. De gemeente subsidieert jaarlijks diverse organisaties op het gebied van kunst, cultuur, folklore en amateuristische kunst, toneel en muziekbeoefening. Daarnaast worden grote en kleine activiteiten die een bijdrage leveren aan cultuurbehoud en leefbaarheid in de kernen van gemeentewege ondersteund. Hierbij kan gedacht worden aan de Heiligdomsvaart Susteren, bezinningstoerisme (waaronder Pelgrims-oord Edith Stein, schatkamer basiliek Amelberga), carnavalsvieringen en -optochten, dorpskermissen, de Kernennomloop (fietsevenement), schuttersfeesten met een regionale en zelfs internationale uitstraling. Dat de gemeente veel waarde hecht aan dit soort culturele evenementen blijkt wel uit de ondersteuning die de gemeente wil leveren bij bijvoorbeeld de heiligdomsvaart. Dit evenement, dat eenmaal in de zeven jaar plaats vindt en van grote historische waarde is voor de gemeente, trekt gedurende twee weken meer dan 30.000 bezoekers met onder meer 10 openluchtvoorstellingen en een historische relikwiestoet. Naast financiële ondersteuning maakt de gemeente ook een aantal ambtenaren vrij om samen met de betreffende organisatie dit evenement te organiseren en te coördineren. Ook zorgt de gemeente er samen met het organisatiecomité voor dat haar (toeristische) ondernemers nauw betrokken worden bij dit evenement. Op deze manier ontstaan er tijdens en rondom de heiligdomsvaart allerlei extra activiteiten en arrangementen waar inwoners en bezoekers gebruik van kunnen maken en dit evenement nog meer inhoud en cachet geeft.

De gemeente draagt organisatorisch en financieel bij aan muziekonderwijs voor jeugd- en jongeren, cultuureducatie op de basisscholen, de organisatie van de nationale burendag, de instandhouding van het "Museum voor de Vrouw", het onderhoud van de beeldentuin Suestra in Susteren, het verstrekken van een substantieel subsidiebedrag ten behoeve van het openbaar bibliotheekwerk, de organisatie van de nationale boomplantedag en participatie in de jaarlijkse Monumentendag. De gemeente laat zich op het terrein van cultuur en cultuureducatie adviseren door de Klankbordgroep Cultuur, waarin deskundige inwoners en de belangrijkste ketenpartners op het onderhavige beleidsterrein samenwerken. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van combinatiefunctionarissen. Deze professionals maken in de kernen van onze gemeente de verbinding tussen vrije tijd, sport en cultuur en ontwikkelen diverse activiteiten, workshops en evenementen. Om deze activiteiten mogelijk te maken faciliteert de gemeente Echt-Susteren ook gemeenschapshuizen en (sport) accommodaties. Tot slot stelt de gemeente mankracht en middelen beschikbaar om evenementen te ondersteunen.

4.8 OVERNACHTINGSMOGELIJKHEDEN (BEDDEN/ INWONERS PER JAAR)

- A. Heeft de gemeente toeristisch beleid betreffende de overnachtingsmogelijkheden?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om kwaliteit van en variatie binnen de overnachtingsmogelijkheden te bevorderen?
- C. Wat is het aantal overnachtingsmogelijkheden binnen de gemeente (gesplitst naar soort voorzieningen en maximum aantal personen)?

A. De gemeente heeft in de structuurvisie vastgelegd dat de gemeente positief staat tegenover kleinschalige verblijfsaccommodaties, zoals Bed & Breakfast of kamperen bij de boer. Ook biedt de gemeente de mogelijkheid om aanvullend bij deze kleinschalige verblijfsaccommodaties op kleine schaal zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te verkopen. Recent heeft de gemeente haar bed & breakfast-beleid geactualiseerd. Dankzij dit beleid wordt initiatiefnemers meer mogelijkheden en flexibiliteit geboden een dergelijke accommodatie te realiseren. De kwaliteit van de accommodaties blijft gewaarborgd.

B. In het kader van de samenwerking in Midden-Limburg (SML) heeft de regio aangegeven te willen werken aan een vitale en concurrerende vrijetijdsector. Middels een zogenaamde vitaliteitsscan is onderzoek gedaan naar het huidige en toekomstig functioneren van de verblijfsrecreatiesector in kwantitatieve en kwalitatieve zin. Ook zijn oplossingsrichtingen verkend. Dit vormt een bouwsteen waarbij het vitaal houden van de verblijfssector als een gezamenlijke opgave wordt gezien van de diverse stakeholders, gemeenten en provincie.

C. De gemeente Echt-Susteren beschikt over een grote variëteit aan verblijfsaccommodaties, verspreid over de hele gemeente. De gemeente kent een viertal hotels, die 91 kamers hebben. Daarnaast zijn er vijf B&B's in de gemeente met een tiental kamers. Een zestal campings hebben 146 plaatsen. Daarnaast is er nog een bungalowpark waar ruim 268 plaatsen zijn. De overige accommodaties (waaronder een herberg) bieden nog een tiental kamers. Al deze accommodaties bieden bij elkaar plek voor bijna 2.000 personen.

4.9 VERBOD OP GEBRUIK VAN GGO'S IN DE LANDBOUW

- A. Heeft de gemeente een verbod ingesteld op de vestiging van bedrijven die genetisch gemodificeerde organismen ontwikkelen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de ontwikkeling en het gebruik van genetisch gemodificeerde organismen tegen te gaan?

A. Voor handelingen met ggo's gelden Europese regels. In Nederland is de Europese regelgeving geïmplementeerd in het Besluit genetisch gemodificeerde organismen milieubeheer (Besluit ggo). Het toelaten van ggo's is door de Europese regelgeving volledig geharmoniseerd.

B. Zie antwoord A.

4.10 NIEUWE BESTEMMINGEN IN GELDENDE PLANNEN VOOR BEBOUWING VAN EX-AGRARISCH TERREIN

- A. Heeft de gemeente beleid om vrijkomende agrarische percelen en opstallen een nieuwe bestemming te geven?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om vrijkomende agrarische gronden zoveel mogelijk binnen hun oorspronkelijke bestemming en identiteit van het gebied te handhaven?

A. Jazeker. In onze structuurvisie Ontwikkelen met kwaliteit hebben wij een paragraaf over het gebruik van voormalige agrarische bedrijven (VAB). Hergebruik van VAB's wordt in het merendeel van de gevallen toegejuicht, omdat het kansen biedt om de veranderingen in het buitengebied dusdanig te sturen dat bedreigingen worden omgezet in kansen door leegstaande bedrijfsgebouwen een nieuwe functie te geven. Hiermee worden verpaupering of illegale activiteiten tegengegaan.

B. Onze voorkeur gaat in eerste instantie altijd uit naar hergebruik door de agrarische sector zelf. Nu de huidige praktijk is dat veel agrarische bedrijven hun activiteiten stoppen, is invulling met enkel agrarische bedrijven niet realistisch. Wij staan echter geen nieuwe functies (anders dan agrarisch) toe in bos- en natuurgebieden. Hier zetten we in op sloop van de bedrijfsbebouwing. Hergebruik mag ook geen negatieve effecten hebben op de omgeving, zoals onevenredige verkeersaantrekkende werking of nadelige milieueffecten. Hergebruik mag de hoofdfunctie van het gebied ook niet in gevaar brengen (bijv. agrarisch of natuur). Sloop van overtollige gebouwen wordt gestimuleerd en voor extra bebouwing wordt een financiële vergoeding gevraagd die ingezet wordt voor kwaliteitsverbetering ter plaatse elders. De ligging van de VAB is bepalend voor de toegestane nieuwe functie. Het versterken van de landschappelijke kwaliteit en identiteit is iets waar de gemeente veel waarde aan hecht. De gemeente kent zes landschapstypen met elk haar unieke en eigen eigenschappen. Daar waar kansen en mogelijkheden zich voordoen wil de gemeente deze landschapstypen verder versterken. Dit doen we bijvoorbeeld door alleen gebiedseigen beplanting aan te brengen, maar ook door per landschapstype te bekijken welke ontwikkelingen mogelijk zijn (en versterkend werken voor dit landschap) en welke juist niet. Op deze manier willen we de landschappelijke kwaliteit en identiteit niet alleen behouden, maar juist versterken.

4.11 OPTIONELE EN AANVULLENDE EISEN

Bij deze vraag aangeven wat de gemeentelijke visie en identiteit zijn op de onderwerpen uit dit hoofdstuk. Hier ook een toelichting geven op de identiteit die de gemeenschap op dit onderdeel van de vragenlijst heeft. Indien sprake is van een verschil in identiteit tussen de verschillende gemeenschappen in de gemeente, dit hier ook toelichten.

De gemeente hecht veel waarde aan kwalitatief hoogstaande voorzieningen en activiteiten voor bezoekers die op recreatieve wijze actief in de gemeente zijn. Daarvoor is onder andere het project Het Smalste Stukje Nederland opgezet. Hiervoor wordt nauw samengewerkt met lokale ondernemers. Zo worden tal van activiteiten en evenementen georganiseerd, waaronder het jaarlijkse Beleefweekend, waar ontspannen en genieten centraal staan. Daarnaast trekt de gemeente ook de gemeentegrenzen over om Het Smalste Stukje Nederland te promoten, zoals bij de Kunigundenmarkt Neustadt an der Weinstraße, een kerstmarkt/prevenement, waar samen met ondernemers de streekproducten van onze gemeente onder de aandacht zijn gebracht (Livar, Kruijens Kracht en Limburgse vlaaien). Dit heeft er onder andere toe geleid dat onze regio in het kader van "Genussreise" bezocht is in 2015. Daarnaast kent de gemeente uitstekende fiets-, wandel- en ruitersporen, die goed onderhouden worden en veelvuldig gebruikt door recreanten.

© Copyright 2015 Dagblad De Limburger / Limburgs Dagblad. Niet aan te merken op het verspreiden van artikel 15.101, wordt juridisch aansprakelijk voorbehouden. Dinsdag, 21 maart 2015

LANDSCHAP Gids met tien wandelingen door natuurgebieden in Midden-Limburg

Pareltjes voor de wandelaar

De wandelgids Natuurpaarls in Midden-Limburg verspreiden nu. Aan de hand van tien wandelingen verkast auteur Olaf Op den Kamp bekende en minder bekende natuur.

door Frank Nijssen

Orde van de natuur is er bij Op den Kamp al van oudsher. Zijn vader was een natuurhistoricus en schreef over de natuur van Limburg. Olaf Op den Kamp heeft deze traditie voortgezet en heeft een wandelgids met tien wandelingen in Midden-Limburg geschreven. De gids is nu verspreid en is een goede aanvulling op de wandelgidsen van de provincie. De gids is nu verspreid en is een goede aanvulling op de wandelgidsen van de provincie. De gids is nu verspreid en is een goede aanvulling op de wandelgidsen van de provincie.

Olaf Op den Kamp heeft een goede verstaar. Zijn passie voor het gebied van natuurhistoricus. Hij heeft een wandelgids met tien wandelingen in Midden-Limburg geschreven. De gids is nu verspreid en is een goede aanvulling op de wandelgidsen van de provincie. De gids is nu verspreid en is een goede aanvulling op de wandelgidsen van de provincie.

CAMPAGNE Smalste stukje van Nederland

Echt-Susteren 'lokt' toeristen

door Hanneke Drohm

ECHT-SUSTEREN – Meer toeristen moeten een bezoek aan Echt-Susteren brengen. Het aantal gasten dat voor een dagje of zelfs meerdere dagen de gemeente aandoet, moet flink omhoog. Om dat te bereiken heeft Echt-Susteren een promotiecampagne gelanceerd onder de noemer 'Het smalste stukje Nederland'. Volgens burgemeester Jos Hessels van Echt-Susteren is jaren gezegd 'we moeten meer aan toerisme doen', maar is er nog te weinig structuur in verbeterd, denk bijvoorbeeld aan het wandelen en fietsen met behulp van knooppunten. 'Maar legt de burgemeester uit. 'Maar een toerist komt niet naar knooppunt 47 en 'Echt-Susteren' zegt mensen ook niets. Daarom hebben we bekeken wat wij wel hebben en wat niet. Dat is het feit dat niemand anders. Dat is het feit dat wij het smalste stukje Nederland zijn. Binnen een uur wandel je van België naar Duitsland.'

Echt-Susteren heeft dit jaar 30.000 euro geïnvesteerd in een campagne die 'het smalste stukje' naam bekendheid moet geven en daarmee ook toeristen moet bewegen om de gemeente aan te doen. Onder meer is de website www.hetsmalstestukje.nl en de website www.hetsmalstestukje.nl gebouwd, een filmpje gemaakt dat een 'hit' moet worden op social media en zijn promotiemiddelen als pennen en banners ontworpen. Toeristische ondernemers kunnen kosteloos gebruikmaken van het filmpje en de huisstijl en zichzelf gratis aanprijzen op de website. Volgens Hessels is er al enthousiasme geregiseerd door verschillende ondernemers op de campagne die altijd actueel blijft. Hij hoopt dat het starters ook inspireert. 'Als het succes wordt, hebben we meer overnachtingsmogelijkheden nodig. Daarnaast mogen er meer eenvoudige restaurants komen.'

Bezoek het promotiefilmpje op www.limburger.nl

Gastvrijheid, wetenschap
en onderwijs

5

5.1 GASTVRIJHEID (OPLEIDING VAN MEDEWERKERS, BEWEGWIJZERING, AANGEPASTE INFRASTRUCTUUR EN TIJDEN)

- A. Wordt aan de wettelijke eisen en richtlijnen op het terrein van dienstverlening voldaan?
 B. Op welke wijze is dit geborgd?
 C. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de gastvrijheid te vergroten, zoals opleiden medewerkers, interne bewegwijzering, (digitale) toegankelijkheid van producten en openingstijden?

A. We voldoen grotendeels aan de wettelijke eisen en richtlijnen. In verband met ontwikkelingen rondom de aanbesteding van een nieuw zaakstelsel (waaronder het klantcontactstelsel) voor het Servicecentrum MER en drie afzonderlijke gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen wordt ons huidige zaakstelsel niet meer doorontwikkeld. Daarom wordt aan sommige resultaatverplichtingen nog niet voldaan.

B. Dit is opgenomen in collegeprogramma's en doorvertaald in teamplannen. Hierover wordt verantwoording afgelegd in diverse bestuurlijke- en managementrapportages. Medewerkers van de gemeente worden via verschillende trajecten getraind en opgeleid, onder andere via de online Echt-Susteren Academy. Team Facilitair wordt tevens getraind door Ria Joosten (Zakenvrouw van het Jaar 2014).

C. Zie ook antwoord B.
 Het contact met haar inwoners en ondernemers heeft de gemeente hoog in haar vaandel staan. Het gemeentehuis is vier werkdagen toegankelijk voor inwoners (inclusief één avondopenstelling). Telefonisch is de gemeente de hele werkweek bereikbaar. Ook bezoeken ambtenaren inwoners, dorpsraden, ondernemers(verenigingen) etc. ook in de avonden of weekenden. Op deze manier wil de gemeente er mede voor zorgen dat deze partijen dicht bij de gemeente staan. Inwoners kunnen ook digitaal zaken doen met de gemeente, dat kan 24/7. Inwoners en bedrijven moeten namelijk uiterlijk in

2017 zaken die ze met de overheid moeten regelen, digitaal kunnen afhandelen. Het beoogd doel is dat inwoners de overheid sneller en makkelijker kunnen vinden en dat ze zaken kunnen doen op de plek en het tijdstip die hen het beste uitkomen, via het kanaal waar ze de voorkeur aan geven. Om dit te kunnen realiseren, werkt de gemeente momenteel aan één integraal klantcontactcentrum van waaruit coördinatie en sturing op alle kanalen plaatsvindt met het e-portaal als centrum, waarmee we klanten in staat stellen via het gewenste (digitale) kanaal met de gemeente te communiceren. Actiepunten zijn o.a.:

- Doorontwikkeling van de digitale dienstverlening (i-NUP) om te komen tot een volledig geïntegreerd e-portaal (website, digitaal loket, KCS, social media, geo-informatie, basisregistraties, statusinformatie, management- en stuurinformatie);
- Aanbesteding nieuwe website gebaseerd op toptaken (behoefte/vraag van de klant staat centraal) waarbij de producten- en dienstencatalogus en de persoonlijke internetpagina voor inwoners en bedrijven is geïntegreerd in de website en kan corresponderen met het (nieuwe) zaak- en klantsysteem;
- Uitbreiding digitale producten op de website;
- Uitbreiding van het aantal producten/diensten op afspraak;
- Op termijn terugdringen van de openingstijden van de kanalen die ondergeschikt zijn aan het e-kanaal, zoals het fysieke loket in het gemeentehuis en de telefoon;
- Structurele monitoring van de klantvraag en kanaalsturing;
- Deelname aan benchmarks, zoals het project waarstaatjegemeente.nl, waarin de gemeente wordt beoordeeld door de inwoners.
- Sturing op het kwaliteitshandvest, dat de minimum servicenormen van de VNG als uitgangspunt heeft.

Bijzonder aan de gemeentelijke dienstverlening is ons loket voor niet-ingezetenen. Niet-ingezetenen kunnen bij onze gemeente namelijk een reisdocument aanvragen. Het loket wordt uitgebreid om nog meer mensen snel en efficiënt van dienst te kunnen zijn.

Daarnaast heeft het gemeentehuis een multifunctioneel karakter. De burgerhal van het gemeentehuis wordt ook ter beschikking gesteld voor openbare evenementen, zoals concerten en exposities. Met name lokale kunstenaars en instellingen maken hier veelvuldig gebruik van.

Voor de doorontwikkeling van de eigen organisatie en medewerkers is de nota 'Samen veranderen – op weg naar een regisserende organisatie' opgesteld.

Deze nota gaat uit van vier pijlers:

1. Doorontwikkelen van procesgericht werken en het leggen van nieuwe verbindingen.
2. Een aanpassing in de organisatiestructuur door het laten vervallen van de afdelingslaag, waardoor verantwoordelijkheden lager in de organisatie komen te liggen en de organisatie platter wordt.
3. Het positioneren van nieuwe rollen in de organisatie om het werken met uitvoeringsorganisaties beheersbaar te houden.
4. Het ontwikkelen van medewerkers middels de nieuwe HR-visie; 'Meer met mensen'.
De implementatie van maatregelen uit deze nota is thans lopende. Binnen de diverse teams wordt bezien in hoeverre de maatregelen uit deze nota op basis van maatwerk per team daadwerkelijk ingevoerd kunnen worden. Deze maatregelen zijn direct van invloed op het verbeteren van de dienstverlening aan onze klanten.

5.2 VERGROTEN BEWUSTWORDING COMMERCIËLE PARTIJEN (TRANSPARANTIE IN AANBOD EN PRIJZEN, ZICHTBARE PRIJSCAARTJES)

- A. Heeft de gemeente beleid om bewustwording van het belang van gastvrijheid bij commerciële partijen en andere organisaties te vergroten?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om deze bewustwording te vergroten?

A. De gemeente is zich zeer bewust van het belang van de gastvrijheid bij commerciële partijen en andere organisaties. In het kader van het project Het Smalste Stukje Nederland zet de gemeente zich in, samen met ondernemers om de gastvrijheid te vergroten.

B. Gemeentelijke publicaties en toeristische informatie van diverse partijen en vakorganisaties vergroten de bewustwording van commerciële partijen. Bijna alle horeca en bedrijven voeren een prijspresentatie voor de klant. In periodiek overleg met de winkeliersverenigingen wordt het marketingonderdeel gastvrijheid regelmatig aan de orde gesteld ter vergroting van de belangstelling van de klant.

Zoals reeds onder 5.1 aangegeven investeert de gemeente in verbetering van de dienstverlening waarbij met name het digitaal werken bijzondere aandacht krijgt.

5.3 BESCHIKBAARHEID VAN "SLOW" ROUTES (FOLDERS, WEB, ETC.)

- A. Is de gemeente actief om (toeristische) routes met aandacht voor de waarden van Cittaslow te bevorderen?
- B. Op welke wijze is de verkrijgbaarheid en toegankelijkheid van deze routes geborgd?
- C. Op welke wijze is de inhoud van en informatievoorziening over deze routes geborgd?

A. Onze gemeente beschikt over diverse wandel-, fiets- en ruiterroutes die aansluiten bij de Cittaslow filosofie. Thema's binnen deze routes zijn religie, genieten, ontspannen en beleven. Deze worden ook opgezet vanuit het project Het Smalste Stukje Nederland, zoals recent mountainbikeroutes zijn ontwikkeld. Ook vinden met regelmaat rondleidingen door stadsgidsen plaats. In de toekomst worden steeds meer routes met de genoemde thema's ontwikkeld. De gemeente ontwikkelt deze themaroutes samen met haar ondernemers. Regelmatig worden door de gemeente ondernemersbijeenkomsten georganiseerd. Dit zijn waardevolle sessies. Niet alleen in de samenwerking tussen ondernemers en gemeente, maar ook de samenwerking tussen ondernemers onderling wordt hierdoor gestimuleerd. Dit werpt zijn vruchten af en leidt tot mooie arrangementen en producten zoals beleefweekenden, rondleidingen gecombineerd met een hapje en drankje etc., themaroutes en andere activiteiten.

GRENS Westpunt Duitsland wordt trekpleister

Het westelijke puntje moet een attractie worden. foto Annemiek Mommers

Iets gemaakt van
helemaal niets

B. Een groot deel van de routes is digitaal verkrijgbaar via de toeristische website www.hetsmalstestukjenederland.nl. In het VVV-Servicepunt in Echt zijn ook diverse routes beschikbaar en bestaat de mogelijkheid een rondleiding met gids te boeken. Sinds kort is er een fietstocht die door drie landen gaat. Fietsers kunnen binnen één dag een bezoek brengen aan Nederland, Duitsland en België. Het fietsknooppuntensysteem maakt dit mogelijk. Tevens brengt deze fietsroute de bezoeker naar het Westzipfel Punkt, het meest westelijke punt van Duitsland. Dit is gelegen bij Susteren.

C. De gemeente Echt-Susteren ziet samen met betrokken ondernemers toe op de inhoud en de kwaliteit van de routes. Hierbij krijgen de waarden van Cittaslow prioritaire aandacht.

5.4 BENUTTEN VAN PARTICIPATIETECHNIKEN OM BOTTOM-UP PROCESSEN TE ACTIVEREN IN DE BELANGRIJKSTE OVERHEIDSBESLISSINGEN (noot: burgerparticipatie)

- A. Wordt aan de wettelijke eisen op het terrein van burgerparticipatie voldaan?
- B. Op welke wijze is dit geborgd?
- C. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen om inwoners bij de gemeentelijke besluitvorming te betrekken?

A. Ja, de gemeente voldoet aan de eisen van burgerparticipatie.

B. De gemeenteraad heeft een nota Burgerparticipatie vastgesteld. Daarnaast is in het kader van de decentralisaties in het sociaal domein (Wmo, Jeugdzorg en Participatiewet) een participatieplatform ingericht. Ook worden dorpsraden als inspraakinstrument door de gemeente gefaciliteerd en in de voorbereiding van beleid steeds in een vroegtijdig stadium betrokken. Een goed voorbeeld is de totstandkoming van de structuurvisie. Na een uitgebreid traject met klankbordgroepen (vanuit onder meer inwoners, heemkundeverenigingen, ondernemers en dorpsraden) en diverse interactieve raadsinformatiesessies is deze visie tot stand gekomen.

C. Het overgrote deel van de gemeenteraad is met voorkeur gekozen en heeft daardoor een sterke binding met de maatschappij. De afstand tussen bestuurders en inwoners is daarom klein. In het kader van het gemeentelijk kernenbeleid is vanaf 2006 een intensief contact opgebouwd met dorpsraden en bewonersgroepen in de kernen en de wijken. Vanuit de vroegere informatieversterving van overheid richting burger zijn overheid en inwoners gegroeid naar een dialoogsituatie. Dorpsraden en burgerorganisaties worden in een vroeg stadium betrokken bij planontwikkeling, er worden gezamenlijk afwegingen gemaakt. Partijen houden rekening met elkaars

belangen en communiceren gezamenlijk richting inwoners. Het is een continue proces, met intensieve contacten en herbezinning op gemeentelijke taken en gemeentelijk denken en handelen. De gemeente streeft er naar dit proces voortdurend te verbeteren waar mogelijk.

Met het oog op de ontwikkelingen in het sociale domein en de noodzaak te komen tot een participerende samenleving wordt dit proces verder vormgegeven, waarbij de focus meer en meer ligt op het activeren van de gemeenschap op het gebied van zorg, welzijn en leefbaarheid. De gemeente gaat in haar visie op de participerende samenleving uit van de inzet van sociale wijkteams als poort tot zorg en zorggerelateerde dienstverlening in de kernen, van ontschotter dagbesteding voor ouderen in de wijkhuisen en van coöperatieve verenigingen met leden, die in plaats van contributie uren vrijwilligerswerk inbrengen.

Er zijn in 2014 pilots opgestart van elk van bovengenoemde facetten: een pilot wijkteam, een pilot dagbesteding en een pilot zorgcoöperatie. Daarnaast zijn in meerdere kernen buurtpreventieteams actief, waar veel vrijwilligers zich inzetten voor een veilige buurt/wijk. Burgers zijn steeds meer aan zet en bepalen wat in hun dorp de behoeften zijn. De overheid stimuleert, begeleidt als daar vraag naar is en faciliteert.

5.5 PERMANENTE OPLEIDING VAN OPLEIDERS EN/ OF BESTUURDERS EN WERKNEMERS OVER CITTASLOW THEMA'S

- A. Heeft de gemeente beleid voor permanente educatie van bestuurders en werknemers gericht op de inhoudelijke thema's van Cittaslow?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de bewustwording binnen de eigen organisatie op de thema's van Cittaslow te vergroten?

A. Bestuurders en medewerkers van de gemeente worden via verschillende trajecten getraind en opgeleid, onder andere via de online Echt-Susteren Academy. De academy biedt trainingen passend binnen de Cittaslow thema's, zoals gastvrijheid, efficiëntie (LEAN) etc. Hier wordt veelvuldig gebruik van gemaakt. Het college neemt jaarlijks deel aan een zogenaamde heisessie, waar onderwerpen centraal staan die aansluiten bij de thema's van Cittaslow.

B. De gemeente, met onze burgemeester in een voortrekkersrol, heeft reeds verschillende doelgroepen (medewerkers, raadsleden en ondernemers) geïnformeerd over Cittaslow om hen mee te nemen in de betekenis ervan en bewustwording hiervan te creëren. Inwoners zijn hierover geïnformeerd via publicaties in het lokale huis-aan-huisblad. Raadsleden zijn geïnformeerd door middel van een raadsconferentie. Daarnaast heeft voor toeristische ondernemers en andere betrokken partijen een mini-symposium over Cittaslow plaatsgevonden. Aanwezigen zijn hier geïnformeerd over de ambities op het gebied van Cittaslow van de gemeente Echt-Susteren. Daarnaast hebben veel medewerkers binnen de gemeente meegelopen bij de beantwoording van alle vragen.

5.6 GEZONDHEIDSVORLICHTING (BESTRIJDING VAN OVERGEWICHT, DIABETES, ETC)

- A. Wordt aan de wettelijke eisen en richtlijnen op het terrein van een gezonde levensstijl voldaan?
- B. Op welke wijze is dit geborgd?
- C. Heeft de gemeente aanvullend beleid en/of aanvullende maatregelen getroffen om een bewuste en gezonde levensstijl te bevorderen?

A. Ja, de gemeente is aangesloten bij de GGD Limburg-Noord.

B. De gemeente Echt-Susteren heeft een recent vastgestelde Nota gemeentelijk gezondheidsbeleid, alsmede beleid in het kader van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). In beide beleidsplannen zijn diverse concrete jaarlijkse interventies en activiteiten benoemd die door de gemeente, dan wel in opdracht van de gemeente, worden uitgevoerd. De GGD verzorgt rapportages (jeugdmonitor, ouderenmonitor). Ook is de gemeente bekend met rapportages van praktijkondersteuners bij huisartsen

voor de chronische ziekten zoals diabetes en COPD. Daarnaast heeft de gemeenteraad het Preventie- en handhavingplan alcohol 2014-2018 vastgesteld, waarin concrete doelen zijn geformuleerd, en waarop ook de daadwerkelijke uitvoering met ketenpartners in uitvoering is genomen.

C. Vanuit verschillende beleidsdisciplines, zoals Wmo, mantelzorg en vrijwilligersondersteuning, subsidies en sportbeleid, wordt met name ingezet op preventie. De combinatiefunctionarissen bij welzijnsorganisatie Menswel dragen bij aan de ontwikkeling van activiteiten, voeren deze uit en begeleiden inwoners en vrijwilligersorganisaties. De gemeente investeert ook in sportfaciliteiten, sporthallen en een zwembad om het voor inwoners mogelijk te maken dicht bij huis te sporten en recreëren. Onze gemeente neemt bij de GGD Limburg-Noord aanvullende diensten af met betrekking tot bestrijding van overgewicht, met name gericht op het basis- en voortgezet onderwijs.

5.7 SYSTEMATISCHE EN PERMANENTE INFORMATIE AAN INWONERS OVER DE BETEKENIS VAN CITTASLOW (OOK VOORAFGAAND AAN DE CERTIFICERING)

- A. Heeft de gemeente beleid om de bewustwording van de waarden van Cittaslow onder inwoners en organisaties te bevorderen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om die bewustwording te vergroten?

A. De gemeente heeft haar inwoners, ondernemers en bestuurders steeds meegenomen in de ontwikkelingen rond Cittaslow. De bewustwording heeft continu onze aandacht.

Hot Smalste
Stukje Nederland.nl

Invitatie mini-symposium
Echt-Susteren op de (menu)kaart!

Dinsdag 18 november | 15.00 – 16.30 uur
Locatie: Hof van Herstal (Pepinusbrug 8, 6102 RJ in Echt)

Wij nodigen u van harte uit voor het minisymposium Echt-Susteren op de (menu)kaart! Deze middag ontvangen wij smaakgoeroe Alessandro Avatanes, voormalig adviseur van de gemeente Maastricht en Provincie Limburg, spokesperson van Cittaslow en verbonden aan de Università Torino en Triest. Hij neemt ons mee op een culinaire reis en laat ons zien wat streekproducten kunnen betekenen voor de positionering van Het Smalste Stukje Nederland. Hij geeft een inkijkje in de kansen van de slowfood-beweging en hoe wij als gemeente en ondernemers onszelf hierin kunnen versterken en promoten. Verdere bijdragen worden geleverd door Jos Hessels (burgemeester van Echt-Susteren), Frans de Rond (Llvar) en Arya Nieuwera (VVV Zuid-Limburg).

Presentatie, debat en interactie
Tijdens deze middag staan een aantal actuele en relevante vragen over (eet)cultuur in ons heden en toekomstig Smalste Stukje Nederland centraal. Hoe veroveren streekproducten hun plaats terug in onze keukens en restaurants? Welke vorm spelen inwoners en bezoekers van onze streek daarin? Welke culinaire en cultuurhistorische initiatieven krijgen in de nabije toekomst een plek in onze gemeente en hoe geeft Echt-Susteren invulling aan haar voornemen om Cittaslow-gemeente te worden? Deze vragen en vele andere worden samen met nieuwe initiatieven besproken. We nodigen u van harte uit om aan dit gesprek deel te nemen en samen met ons uw hersenen én smaakpapillen uit te dagen tijdens een smakelijke middag.

Programma
Het programma start om 15.00 uur en duurt tot 16.30 uur, waarna er uitgebreid nagepraat kan worden onder het genot van een hapje en een drankje. Sprekers van deze middag zijn Alessandro Avatanes, Jos Hessels, Frans de Rond en Arya Nieuwera.

Aanmelden
Wij horen graag van u of we u deze middag bij Hof van Herstal (Pepinusbrug 8, 6102 RJ in Echt) vanaf 16.30 uur mogen begroeten. U kunt u tot vrijdag 14 november a.s. aanmelden bij Joyce Thönnissen via j.thoennissen@echt-susteren.nl

B. In de communicatie met de verschillende doelgroepen heeft de gemeente de ambities op het gebied van Cittaslow uitgedragen en te kennen gegeven zich in te zetten om het Cittaslow keurmerk te bemachtigen. Inwoners zijn geïnformeerd via publicaties in lokale media. Raadsleden zijn geïnformeerd door middel van een raadsconferentie. Daarnaast heeft voor toeristische ondernemers en andere betrokken partijen een mini-symposium over Cittaslow plaatsgevonden. De communicatie over de audit en het Cittaslow keurmerk wordt de komende tijd verder uitgebouwd.

5.8 AANWEZIGHEID VAN ACTIEVE ORGANISATIES DIE SAMEN MET DE OVERHEID WERKZAAM ZIJN IN CITTASLOW ONDERWERPEN

Zijn er binnen de gemeenten organisaties aanwezig waarmee actief wordt samengewerkt om de bewustwording van de waarden van Cittaslow te vergroten?

De gemeente werkt samen met de volgende partners: VVV Zuid-Limburg, lokale ondernemers waaronder Livar, culturele organisaties zoals Museum van de Vrouw en omliggende (grensoverschrijdende) gemeenten.

Mooiste poel met modder

door **onze verslaggever**

ECHT - De modderpoel van varkenshouderij Kurvers in Echt is door Wakker Dier uitgeroepen tot de Mooiste Modderpoel van Nederland. Facebook-volgers kozen met een nipte meerderheid voor het modderbad van de familie Kurvers. De 160 zeugen bij de familie Kurvers hebben naast de poel een veld waar de varkens rond kunnen scharrelen. Als het te koud wordt, kunnen ze zelf de stal weer in lopen. Het bedrijf van Kurvers heeft zich aangesloten bij het Limburgse Livar-concept en heeft drie Beter Leven sterren van de Dierenbescherming.

5.9 SUPPORTER VAN CITTASLOW CAMPAGNES

- A. Heeft de gemeente beleid om de ondersteuning van Cittaslow door commerciële organisaties en overige instellingen binnen de gemeente te bevorderen?*
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om te borgen dat externe partijen de waarden van Cittaslow op een positieve wijze blijven toepassen en uitdragen?*

A. De gemeente zet zich reeds enkele jaren in om het Cittaslow gedachtegoed uit te dragen, namelijk in het kader van Het Smalste Stukje Nederland. Gemeentelijke middelen en menskracht worden ingezet om deze filosofie onder de aandacht te brengen bij bestuurders, inwoners, ondernemers en bezoekers. Dankzij de nauwe samenwerking met ondernemers worden de Cittaslow-kwaliteiten breed uitgedragen. De gemeente blijft zich inzetten om organisaties te stimuleren de Cittaslow-gedachten op het gebied van leefomgeving, gastvrijheid, milieu, cultuurhistorie en behoud van identiteit na te streven.

B. Zie antwoord A.

5.10 PUBLICEREN/GEBUIKEN VAN HET CITTASLOW LOGO OP BRIEFPAPIER EN WEBSITE

- A. Gebruikt de gemeente voor al haar communicatiemiddelen het logo van Cittaslow?*
- B. Op welke wijze heeft de gemeente geborgd dat het logo van Cittaslow wordt gebruikt in overeenstemming met de in 2013 Internationaal vast gestelde criteria (regulations for the use of the Cittaslow Logo)*

A. Zodra de gemeente het Cittaslow keurmerk mag dragen, wordt het logo van Cittaslow via onze communicatiemiddelen kenbaar gemaakt.

B. Dit wordt opgenomen in het gemeentelijke communicatiebeleid en meegenomen bij alle mogelijke uitingen.

5.11 OPTIONELE EN AANVULLENDE EISEN

Bij deze vraag aangeven wat de gemeentelijke visie en identiteit zijn op de onderwerpen uit dit hoofdstuk. Hier ook een toelichting geven op de identiteit die de gemeenschap op dit onderdeel van de vragenlijst heeft. Indien sprake is van een verschil in identiteit tussen de verschillende gemeenschappen in de gemeente, dit hier ook toelichten.

Sinds medio 2013 profileert de gemeente Echt-Susteren zich als Het Smalste Stukje Nederland. Een bijzonder toeristisch profiel, dat volledig past binnen de Cittaslow filosofie. De gemeente zet zich in om in Het Smalste Stukje Nederland de leefbaarheid verder te optimaliseren, waarbij de waarden en principes van Cittaslow steeds leidend zijn. Gastvrijheid, historisch besef en het uitdragen van waarden en normen zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.

PROMOTIE Echt-Susteren zet in op toerisme

'Smalste stukje' meer in trek

door Hanneke Drohm

ECHT/SUSTEREN - De promotiecampagne 'Het smalste stukje Nederland' van de gemeente Echt-Susteren begint vruchten af te werpen. Zo is in twee jaar het aantal overnachtingen toegenomen van 130.000 naar 160.000 per jaar.

Echt-Susteren startte in mei 2013 met de campagne om het aantal gasten dat voor één of meerdere dagen de gemeente aandoet op te krikken. Daarbij werd en wordt gebruikt van hetgeen waarin de gemeente uniek is: het feit dat Echt-Susteren het smalste stukje van Nederland is.

In eerste instantie heeft de gemeente 30.000 euro geïnvesteerd in het bedenken van de slogan, een website - inmiddels door 20.000 unieke gebruikers bezocht -, een filmpje en promotiemiddelen als pennen en banners. Ook zijn ambtenaren (2 fte) aangesteld, die zich louter bezig houden met toerisme en het leggen van contacten in Duitsland en België. Nu steekt de gemeente jaarlijks circa 175.000 euro in promotie van de regio. Daaronder valt overigens ook de contri-

butie aan VVV Zuid-Limburg (50 mille), aanleg van paden en het uitzetten van nieuwe routes. Burgemeester Jos Hessels van Echt-Susteren, die toerisme in portefeuille heeft, haast zich te zeggen dat 175.000 euro ook het bedrag is dat binnenkomt aan toeristenbelasting: „De toeristen betalen het zelf. En voor de ondernemers levert het extra inkomsten op, zij liften gratis mee op de promotie. Onder meer door vermelding op de website.”

Hoewel Hessels opmerkt dat de resultaten van een promotiecampagne pas na tien jaar écht te meten zijn, is hij voorzichtig positief. Zo is het aantal overnachtingen volgens de VVV opgelopen naar 160.000 per jaar en blijkt uit onderzoek dat de naamsbekendheid van Echt-Susteren bijna is verdubbeld. Bij de nulmeting in mei 2013 dachten 400.000 mensen bij het 'smalste stukje' aan Echt-Susteren, nu is dat het dubbele aantal. De VVV noemt de campagne 'succesvol' en 'heel sterk'. „Je ziet dat terug in een groeiend aanbod in de toeristische sector”, aldus een woordvoerder. Sittard-Geleen heeft besloten aan te haken bij de campagne. De Sittard-Geleense Maasdorpen worden nu meegenomen in de promotie.

ECHT-SUSTEREN

Regels B&B ruimer

door onze verslaggever

ECHT-SUSTEREN - De regels om in de gemeente Echt-Susteren een bed&breakfast (B&B) te kunnen starten worden door het college van B en W verruimd.

In de toekomst wordt het mogelijk om ook in bijgebouwen van woningen een B&B in te richten. Wel mag de ruimte qua indeling en in bouwkundig opzicht niet een zelfstandige woonfunctie krijgen. Zo mag een ruimte bijvoorbeeld geen eigen kookfunctie krijgen. Wat wel mogelijk wordt in tegenstelling tot de huidige situatie is dat overnachtingsplekken allemaal een eigen badgelegenschap mogen krijgen.

Het maximum aantal gasten dat in een B&B mag verblijven wordt in stedelijk gebied gesteld op vier, in het buitengebied geldt een maximum van acht. Daarbij mag een uitbater voortaan zelf bepalen hoe hij zijn B&B kamertechnisch indeelt.

Wat hetzelfde blijft in de nieuwe beleidsregels is dat de B&B ondergeschikt blijft aan de woonfunctie van een pand en dat de eigenaar en tevens hoofdbewoner van een woning ook de overnachtingsgelegenheid runt. Ook zal per aanvraag nog steeds toestemming moeten worden gevraagd om af te wijken van het bestemmingsplan.

De regels worden gewijzigd omdat in het verleden verschillende initiatieven vanwege de strakke regels moest worden afgewezen. Ook constateert men een toename van het aantal verzoeken om een B&B te starten. Om hoeveel recente verzoeken het gaat kon de gemeente niet aangeven.

BIDBOOK Stempel 'Cittaslow' staat voor hoge kwaliteit leven en wonen

Echt-Susteren wil keurmerk

door Hanneke Drohm

ECHT-SUSTEREN - Echt-Susteren wil het internationale keurmerk 'Cittaslow' krijgen. Op 9 september moet de gemeente aan de hand van een bidbook bij Cittaslow Nederland uitleggen waarom Echt-Susteren thuishoort bij de beweging, die staat voor een hoge kwaliteit van wonen en leven.

Cittaslow - letterlijk 'langzaam stad' - is opgezet door burgemeesters van plaatsen in het Italiaanse Toscane en Umbrië. Het idee borduurt voort op het begrip slow food, voedsel dat met zorg en liefde is bereid en dat de tegenhanger is van fast food. Cittaslow kenmerkt zich door duurzaamheid, biologische landbouw, strekproducten, maar ook zorg voor monumentale gebouwen, natuur- en cultuuroed.

Alleen plaatsen met stadsrechten en minder dan 50.000 inwoners kunnen Cittaslow-gemeente worden. Inmiddels zijn dat er bijna 200 in 28 landen.

Burgemeester Jos Hessels van Echt-Susteren legt uit dat zijn gemeente perfect past binnen het plaatje. „Denk aan de hammen van

Livar en aan het bezinningsritme met onze Amelbergbasiliek en Edith Stein.” Echt-Susteren hoopt door het keurmerk meer naamsbekendheid te krijgen. Daarnaast mag een Cittaslow-gemeente een winkel openen met delicatessen uit andere Cittaslow-steden.

In Nederland hebben zeven gemeenten, onder meer Vaals, het keurmerk. Volgens woordvoerder Suzanne Neven van Cittaslow is de basis om te mogen toetreden 'een hoge kwaliteit in de gemeente en onderscheidend vermogen ten opzichte van andere gemeenten'. „De verwachting is dat Echt-Susteren daaraan voldoet en dat de gemeente eind dit jaar het netwerk gaat versterken.”

► **Gemeente hoopt meer naamsbekendheid te krijgen door aansluiting bij netwerk van Cittaslow.**

Sociale cohesie

6

6.1 GEDISCRIMINEERDE MINDERHEDEN

- A. Heeft de gemeente beleid om het tegengaan van discriminatie te bevorderen?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om discriminatie te bestrijden?

A. Ja. De gemeente heeft in het Wmo-beleidsplan vastgelegd dat minderheden en inwoners met een beperking niet achtergesteld mogen worden en geholpen dienen te worden bij het participeren in de samenleving.

B. De gemeente is aangesloten bij het Meldpunt Discriminatie. Vanuit het in Echt (Pey) gevestigde AZC worden frequent met en voor de bewoners activiteiten ontplooid. Er is bij het AZC een vrijwilligersorganisatie De Vrolijkheid die zich, speciaal voor kinderen, bezighoudt met creatieve activiteiten.

6.2 ACHTERSTANDSWIJKEN (getto)

- A. Heeft de gemeente achterstandswijken?
- B. Indien ja welk beleid voert de gemeente om dit tegen te gaan. Indien nee, heeft de gemeente beleid om het ontstaan van achterstandswijken te voorkomen?

A. De gemeente kent geen achterstandswijken in de zin van wijken met een meervoudige sociale problematiek.

B. Zie antwoord A.

6.3 INTEGRATIE VAN GEHANDICAPTEN

- A. Heeft de gemeente beleid om de integratie van gehandicapten te bevorderen?
- B. Welk percentage vanuit de begroting is voor dit beleid bestemd?
- C. Is dit percentage hoger of gelijk aan het provinciaal gemiddelde? Indien hoger hier een (schatting van het) percentage aangeven.

A. De gemeente Echt-Susteren heeft vastgesteld beleid in het sociale domein om integratie van gehandicapten (inwoners met een beperking) zoveel mogelijk te laten participeren.

B. Het totale budget voor het sociale domein (Wmo, jeugdzorg en Participatiewet) omvat circa 50% van de gemeentelijke begroting. Dit budget is er voor bedoeld verschillende doelgroepen, waaronder gehandicapten, hulpbehoevenden, jeugdigen en mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt, te ondersteunen. Iedere inwoner in de gemeente, van jong tot oud, met en zonder werk, met en zonder fysieke of psychische beperking, moet naar vermogen kunnen meedoen.

C. Dit percentage is niet bekend.

INWONERAANTALLEN • Stein en Sittard-Geleen verliezen inwoners • Schinnen, Echt-Susteren en Beek zitten in de plus

Krimp van bevolking vlakkt af

Stein, Beek en Schinnen. In drie gemeenten stijgt het inwoneraantal zelfs, ook wel de afgelopen jaren allicht uitsluitend gebaseerd op de gemeenten. Schinnen is de grootste afname met inwoners van 1.100 inwoners in 2004 tot 1.000 inwoners in 2009. Dit is een afname van 900 inwoners. In Beek daarentegen zijn er 1.100 inwoners in 2004 en 1.200 inwoners in 2009. Dit is een toename van 100 inwoners. In Stein is de toename van 1.100 inwoners in 2004 tot 1.200 inwoners in 2009. Dit is een toename van 100 inwoners. De provincie heeft de gemeenten van 2004 tot 2009 de komende jaren een toename van 1.100 inwoners voorspeld. Dit is een toename van 100 inwoners. De provincie heeft de gemeenten van 2004 tot 2009 de komende jaren een toename van 1.100 inwoners voorspeld. Dit is een toename van 100 inwoners.

6.4 KINDEREN 0-3 JAAR

- A. Heeft de gemeente beleid op het terrein van de voor- en vroegschoolse educatie?
- B. Wat is het percentage kinderen onder de 4 jaar dat met dit beleid bereikt wordt?
- C. Welk percentage van de kinderen onder de 4 jaar maakt gebruik van een peuterspeelzaal of de kinderopvang?
- D. Is dit percentage hoger of gelijk aan het provinciaal gemiddelde? Indien hoger hier een (schatting) van het percentage aangeven.

A. Ja. Voor wat betreft de voorschoolse opvang kunnen alle kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar met een geïndiceerde taal- en ontwikkelachterstand een aanbod ontvangen voor een VVE-programma. In onze gemeente is het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang geharmoniseerd. Op 14 locaties verspreid over de gemeente kunnen peuters een peuterprogramma ontvangen. Peuters met een geïndiceerde taal- en ontwikkelingsachterstand ontvangen een extra aanbod (VVE-peuterprogramma genoemd).

B. Het minimaal aantal benodigde kindplaatsen met een VVE-aanbod voor peuters met een taalachterstand in de leeftijd vanaf 2½ tot 4 jaar, wordt door het Ministerie van OC&W berekend volgens het gewichtenformulier: 75% van het aantal 4- en 5-jarigen in de gemeente met een leerlingengewicht. Bij het bepalen van het leerlingengewicht wordt gekeken naar de opleidingsachtergrond van de ouders van de leerling. Ingevolge deze berekening bedraagt het minimaal aantal te realiseren kindplaatsen per 1 oktober 2014: 20 (teldatum in het onderwijs). Deze berekening is gemaakt, inclusief de leerlingen van het in onze gemeente gelegen asielzoekerscentrum, die tijdelijk in onze gemeente verblijven. Wanneer deze leerlingen niet in de berekening worden meegenomen bedraagt het minimaal aantal te

realiseren kindplaatsen: 17. In werkelijkheid namen 43 peuters deel aan het VVE-peuterprogramma. Het hoge aantal heeft twee redenen:

1. Onze gemeente hanteert een ruime doelgroepdefinitie. Bij de indicatie of een peuter kan deelnemen aan het VVE-programma wordt niet alleen gekeken naar de opleidingsachtergrond van de ouder(s) maar ook naar de taal- en ontwikkelingsachterstand van de peuter en de persoonlijke achtergrond van de peuter (en het gezin). De indicatie wordt uitgevoerd door de GGD/JGZ op het consultatiebureau.
2. Peuters kunnen al vanaf 2 jaar (in plaats van 2½ jaar), aan het VVE-peuterprogramma deelnemen, mits geïndiceerd.

Op 1 april 2015 heeft een meting plaatsgevonden voor wat betreft de deelname aan het VVE-peuterprogramma. Gebleken is dat op 1 april 2015 55 peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar een VVE-indicatie hebben ontvangen (op basis van de brede doelgroepdefinitie). Van dit aantal namen 43 peuters (78%) deel aan het VVE-peuterprogramma. Het beleid is erop gericht om alle kinderen met een indicatie binnen het VVE-peuterprogramma te krijgen. De verwachting is dan ook dat het aantal deelnemers c.q. het deelnamepercentage in de komende periode zal toenemen.

C. Op 1 april 2015 bedroeg het aantal 2/3-jaren in onze gemeente: 498. 347 Peuters bezochten een kinderopvangvoorziening in onze gemeente en namen daarbij deel aan het peuterprogramma. Dit betreft 63,3%. Zeker is het dat er ook peuters zijn die buiten de gemeente gebruik maken van de peuterspeelzaal of de kinderopvang. Informatie hierover is echter niet beschikbaar. In werkelijkheid is het percentage iets hoger.

D. Deze informatie is helaas niet bekend.

6.5 JONGEREN 16-24 JAAR

- A. Heeft de gemeente beleid om werkloosheid specifiek onder jongeren aan te pakken?
- B. Wat is het percentage jongeren dat werkloos is?
- C. Wat is het percentage jongeren dat voortijdig schoolverlater is?
- D. Zijn deze percentages hoger of gelijk aan het provinciaal gemiddelde? Bij deze vraag het procentuele verschil ten opzichte van dit gemiddelde aangeven.

A. In de arbeidsmarktregio Midden-Limburg zetten wij volop in op de aanpak van jeugdwerkloosheid. Recent is een plan van aanpak jeugdwerkloosheid ingediend bij de Programmaraad in het kader van de Impuls aanpak jeugdwerkloosheid in de arbeidsmarktregio. Streven is om in de periode september 2015 tot juli 2016 700 jongeren met een WW-uitkering, 100 jongeren met een bijstandsuitkering, 100 jongeren zonder startkwalificatie (die niet terug kunnen naar school) en 75 jongeren van het speciaal/praktijk onderwijs actief te bemiddelen naar werk. Tevens loopt er een project gericht op de sluitende aanpak kwetsbare jongeren in het onderwijs. Doel van het traject is een sluitende aanpak van kwetsbare jongeren, door hen te begeleiden naar een startkwalificatie of een duurzame plek op de arbeidsmarkt.

B/C/D. Op dit onderwerp werkt de gemeente samen in de arbeidsmarktregio. Enkel de regionale cijfers zijn bekend. In de arbeidsmarktregio Midden-Limburg zijn de volgende aantallen bekend:

- Jongeren met een WW-uitkering: 404
- Jongeren met een bijstandsuitkering: 411
- Jongeren met een startkwalificatie: 1821 (die niet terug kunnen naar school)

6.6 ARMOEDE

- A. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen op het terrein van de armoedebestrijding?
- B. Welk percentage van de huishoudens maakt gebruik van de schuldhulpverlening?
- C. Welk percentage van de huishoudens maakt gebruik van een 'voedselbank'?
- D. Zijn deze percentages hoger of gelijk aan het provinciaal gemiddelde? Bij deze vraag het procentuele verschil ten opzichte van dit gemiddelde aangeven.

A. De gemeente heeft haar beleid rondom armoede vastgelegd in de nota "De cirkel doorbroken, minima-beleid 2013-2017". In dit beleid is meedoen het motto, met ondersteuning waar mogelijk. Het minima-beleid is activerend, gericht op eigen verantwoordelijkheid, zelfredzaamheid en participatie. Arbeidsparticipatie is de beste weg uit armoede, maar is niet voor iedereen weggelegd. Het minima-beleid wordt in samenhang met het beleid op andere terreinen en andere overheden ingezet om te komen tot participatie naar vermogen. Maatwerk dus. Het minima-beleid is echter ook gericht op preventie en het voorkomen dat mensen verder door het ijs zakken. Onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende doelgroepen: werkenden, uitkeringsgerechtigden met een arbeidsverplichting, uitkeringsgerechtigden zonder arbeidsverplichting en kinderen. Iedere inwoner met een laag inkomen kan aanspraak maken op de algemene voorzieningen (onder bepaalde voorwaarden): kwijtscheldingen, schuldhulpverlening, collectieve ziektekostenverzekering en een bijdrage in de premie aanvullende verzekering, individuele bijzondere bijstand. Er zijn specifieke voorzieningen ontwikkeld voor kinderen (Stichting Leergeld), werkenden met een laag inkomen en uitkeringsgerechtigden zonder arbeidsverplichting (individuele inkomensvoetstuk voorheen persoonlijk participatiebudget/ldt). Zo regelarm mogelijk. Om minima met een arbeidsverplichting te stimuleren maatschappelijk actief te worden, kunnen zij onder voorwaarden aanspraak maken op een 'maatschappelijk actief bonus'. Een extra bedrag als waardering en stimulering.

B. In 2014 hebben 182 huishoudens uit Echt-Susteren zich gemeld bij de gemeentelijke schuldhulpverlener PLANgroep voor hulp bij financiële problemen. Echt-Susteren bestaat uit 13.960 huishoudens. Dit betekent dat zich een percentage van 1,3% heeft gemeld voor schuldhulpverlening.

C. In 2014 hebben in Echt-Susteren acht huishoudens gebruik gemaakt van de voedselbank. Dit is een percentage van 0,05% van alle huishoudens in Echt-Susteren.

D. Deze cijfers zijn niet bekend.

6.7 VERENIGINGEN

- A. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen op het terrein van ondersteuning van vrijwilligers en verenigingen?
- B. Wat is het percentage van het aantal verenigingen per 1.000 inwoners?
- C. Is dit percentage hoger of gelijk aan het provinciaal gemiddelde? Bij deze vraag (een schatting van) het procentuele verschil ten opzichte van dit gemiddelde aangeven.

A. De gemeente Echt-Susteren stimuleert en ondersteunt verenigingen bij de ontwikkeling naar een vitale vereniging. Dat zijn verenigingen die zich inzetten voor hun omgeving, voor de medemens en voor een gezonde levensstijl- en houding. Vanuit het besef dat een goed en gezond verenigingsleven de basis is van leefbaarheid in de gemeente en de kernen, beschouwt de gemeente Echt-Susteren het als taak een uitnodigend, levendig, veelzijdig verenigingsleven te helpen vormgeven. Verenigingsondersteuning richt zich op het ondersteunen van vrijwilligers van verenigingen. Momenteel zijn er verenigingsondersteuners actief binnen de gemeente werkzaam. Zij ondersteunen verenigingen op organisatorisch en bestuurlijk vlak. Daarnaast worden verenigingen actief betrokken bij sportstimulerings- en cultuureducatieprojecten. Verenigingen en vrijwilligers kunnen ook gebruik maken van het subsidiestelsel van de gemeente ter ondersteuning.

Alle vrijwilligers en bestuursleden van vrijwilligersorganisaties in Echt-Susteren zijn automatisch WA-verzekerd. De mantelzorgers worden met raad en daad bijgestaan door het steunpunt Mantelzorg

(gevestigd bij Menswel), ook volledig gefinancierd door de gemeente. Mantelzorgers worden ieder jaar in het zonnetje gezet middels het mantelzorgcompliment.

B. Gemiddeld telt onze gemeente 10 verenigingen per 1.000 inwoners.

C. Dit percentage is niet bekend. Binnen Nederland zijn hier geen objectieve cijfers van beschikbaar. De gemeente Echt-Susteren beschikt over een rijk verenigingsleven. Dit betreft culturele, carnavals-, muziek-, en sportverenigingen. Het verenigingsleven is diep verankerd in de samenleving.

6.8 MULTICURELE INTEGRATIE

- A. Heeft de gemeente beleid om de integratie van etnische minderheden te bevorderen?
- B. Hoeveel geïntegreerde etnische groeperingen zijn binnen de gemeente aanwezig?

A. Ja, de gemeente voldoet aan het wettelijke beleid voor inburgering en huisvesting van statushouders. Elke gemeente moet verplicht een aantal statushouders per jaar huisvesten. De gemeente Echt-Susteren heeft een consulent inburgering in dienst die statushouders begeleidt bij de verhuizing. Ondanks de sterk toegenomen taakstelling in 2015 ten opzichte van 2014, namelijk 56 resp. 33, lukt het ons om deze taakstelling te halen. Nadat de statushouder is gevestigd in de gemeente, start hij of zij met het verplichte inburgeringstraject. Gedurende het inburgeringstraject wordt de statushouder begeleidt om een goede integratie in de leefomgeving mogelijk te maken. Een consulent van de gemeente begeleidt de statushouder naar werk, zodra dit mogelijk is. De gemeente voelt zich mede verantwoordelijk voor het vluchtelingenprobleem dat steeds nijpender wordt.

B. In totaal heeft de gemeente Echt-Susteren 985 allochtonen in de gemeente. Hiervan komen 891 mensen uit westerse landen en 94 uit niet-westerse landen. Daarnaast heeft de gemeente een AZC waar op dit moment 268 mensen staan ingeschreven met niet-Nederlandse nationaliteiten.

6.9 POLITIEKE PARTICIPATIE

- A. *Wat is de procentuele opkomst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen?*
- B. *Is dit percentage hoger of gelijk aan het provinciaal gemiddelde? Bij deze vraag het procentuele verschil ten opzichte van dit gemiddelde aangeven.*

- A.** Het opkomstpercentage bij de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 bedroeg 59,8%.
- B.** Het provinciaal gemiddelde van de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 bedroeg 52,9%, de gemeente Echt-Susteren scoort 6,9% boven het provinciaal gemiddelde.

6.10 VOLKSHUISVESTING

- A. *Heeft de gemeente prestatieafspraken met de woningcorporatie gebaseerd op een huisvestingsbeleid?*
- B. *Welk percentage sociale woningbouw hanteert de gemeente?*
- C. *Wordt dit percentage sociale woningbouw over een vooraf vastgelegde meerjarige termijn gerealiseerd? Hoe verhoudt dit percentage zich tot het regionale en landelijke beleid.*

- A.** Zoals op veel plaatsen in Limburg bestaat het woningbestand in de gemeente voor 2/3e uit koopwoningen en 1/3e uit huurwoningen. In cijfers uitgedrukt betreft de totale woningvoorraad 14.234 woningen, onderverdeeld in 9879 koop- en 4305 huurwoningen. In vergelijking met de cijfers in de regio Midden-Limburg ligt het aantal sociale huurwoningen boven het gemiddelde van de omliggende gemeenten.

- B.** Van het aantal huurwoningen is 20% sociale huur en 11% particuliere huur. Er zijn tot voor kort geen signalen dat er een tekort aan sociale huurwoningen is in de gemeente. Wel volgt de gemeente kritisch het beleid van de woningcorporaties met betrekking tot verkoop van sociale huurwoningen, temeer daar vanuit de kringen van de huurdersbelangenorganisaties signalen ontvangen worden van oplopende wachtlijsten voor sociale huurwoningen.

In de Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving is een kwaliteitsenvelop opgenomen, die op basis van bestaande onderzoekresultaten een beeld geeft van de woningmarktbehoefte in de verschillende kernen. De gemeente is voornemens in het najaar van 2015 een nieuw behoeftenonderzoek te laten uitvoeren. Verder is in deze vastgestelde structuurvisie afgesproken te komen tot regionale prestatieafspraken tussen de regio en de gezamenlijke woningcorporaties in Midden-Limburg. Deze prestatieafspraken zijn in ontwikkeling en worden mede vormgegeven in het licht van de vernieuwde wetgeving die in juli 2015 van kracht geworden is (Woningwet).

- C.** De gemeente Echt-Susteren kent twee woningcorporaties ZOWonen en WoonGoed2-Duizend. Met woningcorporatie ZOWonen worden in de huidige situatie jaarlijks lokale prestatieafspraken met betrekking tot het te voeren Volkshuisvestingsbeleid overeengekomen. Met de woningcorporatie WoonGoed2-Duizend zijn algemene prestatieafspraken overeengekomen in het kader van de dorpsontwikkelingsplannen Koningsbosch, St. Joost en Nieuwstadt. Deze prestatieafspraken hebben vooral betrekking op vastgoedontwikkeling. Ten aanzien van deelplannen uit deze dorpsontwikkelingsplannen zijn samenwerkingsovereenkomsten uitgewerkt.

6.11 OPTIONELE EN AANVULLENDE EISEN

Bij deze vraag aangeven wat de gemeentelijke visie en identiteit zijn op de onderwerpen uit dit hoofdstuk. Hier ook een toelichting geven op de identiteit die de gemeenschap op dit onderdeel van de vragenlijst heeft. Indien sprake is van een verschil in identiteit tussen de verschillende gemeenschappen in de gemeente, dit hier ook toelichten.

De gemeente Echt-Susteren kent leefbare kernen met een actief verenigingsleven en veel aanwezige voorzieningen. De gemeente ondersteunt dit door middel van subsidies voor verenigingen en evenementen. Daarnaast investeert de gemeente in het behoud van gemeenschapshuizen en sportaccommodaties. In het kader van de transformatie zal de gemeente de reeds bestaande sociale cohesie blijven stimuleren en versterken.

6.12 TRANSITIES SOCIAAL DOMEIN

- A. Welke visie hanteert de gemeente bij de transitie binnen het sociaal domein?
 B. Op welke wijze slaagt de gemeente er in deze visie samen met andere partners te implementeren?

A. De gemeenteraad van Echt-Susteren heeft voor de transitie in het sociale domein visiedocumenten vastgesteld. Deze vormen de basis van waaruit de uitvoering van de drie decentralisaties en de start van de transformatie is opgepakt. De visie gaat uit van het versterken van de basisvoorzieningen in de kernen van de gemeente, het vergroten van de eigen kracht en het samenwerken van bewoners en bewonersinitiatieven om duurdere zorg en ondersteuning zoveel mogelijk te voorkomen. Daar waar inwoners het niet zelf of met hulp van de directe omgeving kunnen redden zijn er laagdrempelige algemene voorzieningen of specifieke maatwerkvoorzieningen beschikbaar. De gemeente brengt ondersteuning dicht bij de inwoners, dus kerngericht en vraaggericht. Tevens tracht de gemeente door het opzoeken van intensieve samenwerking in het sociale domein de onderwerpen Wmo, Jeugd, en Participatie waar mogelijk te combineren en uit deze integratie weer nieuwe mogelijkheden te ontdekken.

B. De visie wordt momenteel concreet gemaakt door middel van de introductie van sociale wijkteams, het inrichten van huiskamerprojecten, het ondersteunen van kansrijke burgerinitiatieven, het versterken van de mantelzorgondersteuning, het bedenken en uitvoeren van algemene en/of collectieve voorzieningen. Hierin wordt intensief samengewerkt met ketenpartners, zoals aanbieders, vrijwilligersorganisaties, burgerinitiatieven, regionale en lokale zorgvragersorganisaties, buur- en regiogemeenten.

Samenwerking

7

7.1 ONDERSTEUNEN VAN CAMPAGNES EN SLOWFOOD ACTIVITEITEN

- A. Voert de gemeente een actief beleid op het terrein van de uitgangspunten van Slowfood?
- B. Heeft de gemeente contact met een regionaal convivium van Slowfood?

A. De gemeente faciliteert initiatiefnemers die ambachtelijke producten willen verkopen c.q. promoten. Ook heeft de gemeente het door middel van de structuurvisie mogelijk gemaakt om aanvullend bij kleinschalige verblijfsaccommodaties op kleine schaal zelfgemaakte ambachtelijke producten of streekproducten te verkopen. Verder heeft er, mede door inbreng van de gemeente, een streekproductenmarkt plaatsgevonden bij Kasteeltje Eijckholt in Roosteren, met hieraan gekoppeld een streekproductenlunch of -diner. Deze markt krijgt een structureel karakter.

Daarnaast gaat een gemeentelijke delegatie jaarlijks naar Neustadt an der Weinstraße, om hier deel te nemen aan de Kunigundenmarkt, een adventmarkt met internationale streekproductenmarkt, waaraan acht verschillende regio's deelnemen. De gemeente promoot en verkoopt hier haar lokale producten zoals Livar-producten, Kruijens Kracht (bier uit Nieuwstadt) en speciaal hiervoor geproduceerde kaas. Dit alles onder de vlag van Het Smalste Stukje Nederland.

B. Er is in het kader van de aanvraag van het Cittaslow keurmerk contact opgenomen met Regio Zuid (sector Limburg) van Slowfood Nederland. Burgemeester Jos Hessels is reeds lange tijd betrokken bij ontwikkelingen op het gebied van slowfood. Hij is dan ook actief lid van Slowfood Nederland en heeft hier intensieve contacten mee opgebouwd. Daarnaast heeft de gemeente een speciaal minisymposium over de thema's van Cittaslow georganiseerd met als gast Alessandro Avataneo (voormalig adviseur van de gemeente Maastricht en Provincie Limburg, spokesperson van Cittaslow en verbonden aan de Slowfood Universiteit en aan de Università Torino en Triëst).

Burgemeester Jos Hessels & Alessandro Avataneo tijdens het mini-symposium.

7.2 SAMENWERKING MET SLOWFOOD EN ANDERE ORGANISATIES TER PROMOTIE VAN NATUURLIJKE EN TRADITIONELE GERECHTEN

- A. Heeft de gemeente beleid om samen te werken met organisaties die de voedselkwaliteit en -veiligheid bevorderen of de bereiding van 'eerlijke' en traditionele gerechten promoten?
- B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen op het terrein van streekgerechten en streekproducten?

A. De gemeente Echt-Susteren werkt actief samen met organisaties op het gebied van eerlijke en traditionele (streek)producten.

B. De gemeente faciliteert voorzieningen die ambachtelijke producten willen verkopen. Zie ook antwoord 4.2A, 4.3B, 4.5 en 7.1A. Ook heeft het Museum van de Vrouw momenteel de tentoonstelling "Proef", waar bezoekers kunnen zien en ervaren hoe bijvoorbeeld bier wordt gemaakt en waarom we in de winter stamppotten eten. Ook wordt hier aandacht gegeven aan slow food. Kortom, (streek)gerechten van vandaag, die hun oorsprong kennen in een (ver) verleden. Maar ook de huidige trends en innovaties staan op het menu.

7.3 INTERNATIONALE ORGANISATIES EN SAMENWERKING GERICHT OP DE VERSPREIDING EN FILOSOFIE VAN CITTASLOW EN SLOWFOOD

A. Heeft de gemeente beleid om samen te werken met organisaties die bij de uitvoering van internationale samenwerking de waarden van Cittaslow en Slowfood toepassen en uitdragen?

B. Welke maatregelen heeft de gemeente getroffen om de inbreng van de waarden van Cittaslow en Slowfood bij nationale en internationale overheden te bevorderen?

A. De gemeente Echt-Susteren neemt jaarlijks deel aan de Kunigundenmarkt, een adventmarkt in Neustadt an der Weinstraße. Gedurende vier weekenden in november en december wordt in deze wijnhoofdstad van Duitsland een grote kerstmarkt georganiseerd. De regionale producten Limburgs kloostervarken van Livar, krachtig bier en kaas van Kruijens Kracht en overheerlijke Limburgse vlaaien van de Echte bakker vallen daar goed in de smaak. Daarnaast is er ook steeds veel interesse in onze regio. Dit heeft zelfs geleid tot een bezoek aan Het Smalste Stukje Nederland. In juli 2015 heeft een groep van 15 personen uit Neustadt an der Weinstraße een bezoek gebracht aan Het Smalste Stukje Nederland. Daarbij is onder andere een bezoek gebracht aan Abdij Lilbosch en de Amelbergabasiliek. De bezoekers waren allen zeer positief over onze regio en hebben toegezegd zeker terug te komen.

Eind 2015 zal een kok uit de gemeente Echt-Susteren in Neustadt an der Weinstraße aanwezig zijn om een diner bestaande uit streekproducten uit onze regio te bereiden.

Ook is de gemeente Echt-Susteren ieder jaar present bij het Neustadt-Treffen. Dit is een samenkomen van alle 37 Europese steden die het Duitse woord Neustadt of een afgeleide in hun naam hebben. In het Smalste Stukje Nederland bevindt zich het kleine

Ontmoeting tussen Carlo Petrini (founder International Slow Food Movement) & burgemeester Jos Hessels.

stadsje Nieuwstadt. Een stadje dat van oudsher stadsrechten heeft en deel uitmaakt van de gemeente Echt-Susteren. Dit jaarlijkse Neustadt-Treffen is uiteraard dé gelegenheid om onze streekproducten te presenteren en vooral te laten proeven.

Al deze plaatsen zijn lid van het Europese stedenverband 'Nieuwstadt in Europa' en hebben alle hart voor grensoverschrijdende samenwerking. Een bezoek aan één van deze 'Neustädte' is zeer in trek bij toeristen. Zij kunnen een bezoek aan een van deze steden zelfs laten bevestigen door een stempel in een speciaal Neustadt-paspoort.

B. Zie antwoord A.

7.4 OPTIONELE EN AANVULLENDE EISEN

Bij deze vraag aangeven wat de gemeentelijke visie en identiteit zijn op de onderwerpen uit dit hoofdstuk. Hier ook een toelichting geven op de identiteit die de gemeenschap op dit onderdeel van de vragenlijst heeft. Indien sprake is van een verschil in identiteit tussen de verschillende gemeenschappen in de gemeente, dit hier ook toelichten.

De gemeente Echt-Susteren zet zich reeds jaren in om het gedachtegoed van slowfood en Cittaslow uit te dragen. Mede dankzij de opgebouwde contacten van burgemeester Jos Hessels. Dit gebeurt continue in het kader van de promotie van Het Smalste Stukje Nederland, het project dat perfect aansluit bij de thema's van Cittaslow en slowfood. De gemeente zet middelen en mankracht in om deze thema's regelmatig onder de aandacht te brengen bij bestuurders, inwoners, ondernemers en bezoekers.

Slow Food Convivium Limburg

www.slowfood.nl/convivia/limburg/

Datum: Maastricht 30 augustus 2015
Aan: Drs. J.W.M.M.J. Hessels, burgemeester Echt - Susteren
Betreft: Ondersteuningsverklaring Cittaslow
Uw kenmerk: 451208

Geachte heer Hessels, beste Jos,

De gemeente Echt-Susteren heeft zich kandidaat gesteld voor het internationale Keurmerk Cittaslow. Dit zou betekenen dat na het stadje Vaals, Echt-Susteren eind dit jaar als tweede Limburgse gemeente zal toetreden tot het Cittaslow-netwerk.

Uiteraard vindt het bestuur van het Convivium Slowfood Limburg de toetreding van Echt-Susteren tot Cittaslow een goede ontwikkeling. Daarbij komt dat een aantal van haar meest actieve en succesvolle (producent)leden in Echt en omstreken actief zijn en voor de uitwerking van het gedachtegoed van Slow Food garant zullen staan.

Echt-Susteren heeft een scharnierfunctie in Limburg die Zuid en Noord met elkaar verbindt; het traditioneel kleinschalig agrarisch cultuurlandschap van Zuid Limburg met het moderne landbouwgebied rond Venlo. Zoals u weet organiseert Slow Food Limburg komend weekend met steun van de Provincie een conferentie over de toekomst van de landbouw in Limburg, zie de bijlage. De resultaten hiervan hopen wij met de partners in ons netwerk verder uit te kunnen bouwen. Uw ambassadeursfunctie kan daarbij van doorslaggevende betekenis zijn.

Mocht de kandidaatsstelling succesvol zijn – en daar gaan wij van uit - dan gaan wij graag in op uw uitnodiging om de samenwerkingsmogelijkheden tussen uw gemeente en ons Convivium in een persoonlijk gesprek nader toe te lichten.

Namens het bestuur,

Ir. Erik Kaptein

Voorzitter Slow Food Limburg

Sehr geehrter Herr Bürgermeister Hessels, lieber Jos,
sehr geehrte Damen und Herren,

wie ich erfahren habe, geht die Bewerbung von Echt-Susteren für eine Mitgliedschaft in der Vereinigung der lebenswerten Kleinstädte Cittaslow jetzt in die entscheidende Phase. Ich freue mich, dass die Verantwortlichen der Stadt sich für eine solche Bewerbung entschieden haben und wünsche Ihnen schon jetzt viel Erfolg.

Wir haben uns vor einigen Jahren im Rahmen der touristischen Kooperation zusammen mit Neustadt an der Weinstraße kennengelernt. Ich selbst konnte mich auch bei einem persönlichen Besuch der Region um Echt-Susteren und bei verschiedenen Präsentationen der regionalen Spezialitäten im Rahmen des Weihnachtsmarktes in Neustadt von den Besonderheiten der Stadt und der Region überzeugen. Bei etlichen gemeinsamen Treffen und Gesprächen mit dem Bürgermeister und verschiedenen Verantwortlichen, sowohl in den Niederlanden als auch in Deutschland, konnten wir uns über die Idee und das Leitbild Cittaslow für eine nachhaltige Entwicklung von lebenswerten Kleinstädten austauschen. Dabei habe ich die Ernsthaftigkeit der Bemühungen meiner Kolleginnen und Kollegen aus Echt-Susteren im Sinne einer Ortsentwicklung nach den Zielen und Leitlinien von Cittaslow gespürt und bin zu der Überzeugung gekommen, dass diese Bemühungen auch fruchten und die Lebensqualität für die Bürgerinnen und Bürger sowie die Gäste dieser besonderen Region in den Niederlanden steigern werden.

Ich bin sicher Echt-Susteren würde gut ins Netzwerk Cittaslow passen und kann die Bewerbung daher nur unterstützen. Deshalb würde ich mich auch freuen, wenn wir bald nicht nur als Partner der touristischen Kooperation mit Neustadt, sondern auch als Partner in der Internationalen Vereinigung Cittaslow zusammenarbeiten könnten.

Ich wünsche Ihnen viel Erfolg bei der Bewerbung und weiterhin alles Gute und ich freue mich auf ein Wiedersehen.

Bis dahin verbleibe ich mit freundlichen Grüßen

Manfred Dörr
Bürgermeister der Stadt Deidesheim und
Präsident der Vereinigung Cittaslow Deutschland

Stadt Deidesheim
Stadtbürgermeister Manfred Dörr
Marktplatz 9
67146 Deidesheim
Telefon 0 63 26 / 61 40
Telefax 0 63 26 / 98 15 60
stadt-deidesheim@t-online.de

Gemeente **Echt-Susteren**

Hot
Smalste
Stukje Nederland.nl

www.echt-susteren.nl